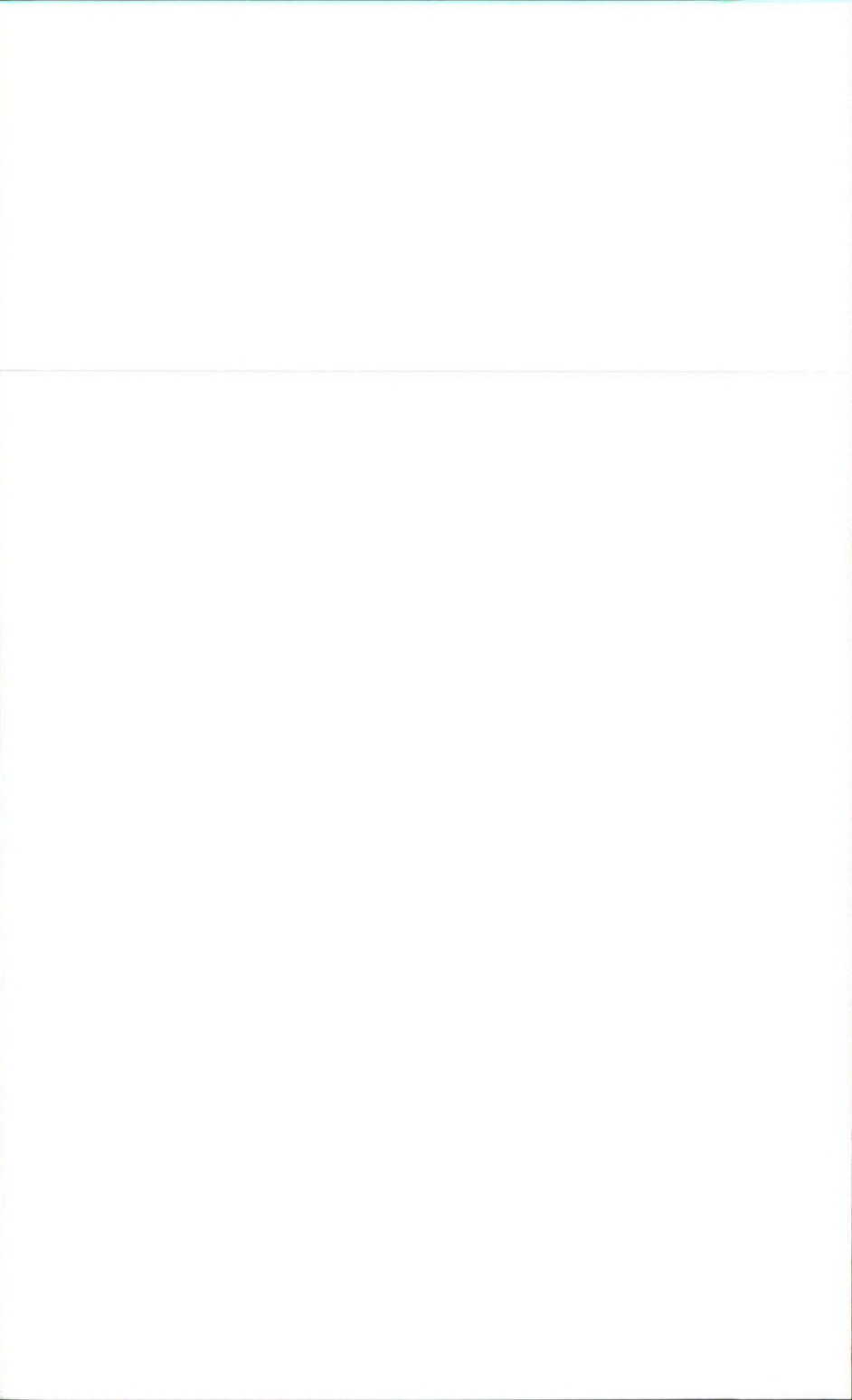

100.000 KADET IN TWEE JAAR

100.000 KADETT'S IN TWEE JAAR

EN NOG MEER NEDERLANDSE RECORDS

Samengesteld uit gegevens beschikbaar
gesteld door Uitgeverij Kosmos/Guinness Nederland
en General Motors Nederland B.V.

© Copyright General Motors Nederland BV/Uitgeverij Kosmos. Niets in deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt zonder de voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteursrechthebbende, met uitzondering van korte passages ten behoeve van recensies.

De in dit boek opgenomen Guinness records werden geselecteerd op basis van het Groot Guinness Record Boek, editie 1986.

Inhoud

Woord vooraf	5
1. Vervoer	6
2. Bouwwerken	10
3. Zaken en voorwerpen	14
4. Demens	21
5. Prestaties	25
6. Consumptie	41
7. Kunsten amusement	45
8. Sportenspel	52

DE EERSTE

Ten tijde van deze Kadett uit 1969, begon het allemaal.

DE BESTE

Opel. Al 16 jaar lang de meest gekochte auto van Nederland.

En dat hebben we aan u te danken. U, als Opel-rijder, die heeft gekozen voor een auto waaraan een absolute eis is gesteld: perfecte kwaliteit. Ofwel, een auto die lekker vlot start, uitermate betrouwbaar is, als een blok op de weg ligt, comfort biedt, weinig brandstof verbruikt, een lange levensduur heeft en wanneer u 'm inruilt ook nog eens flink wat geld oplevert.

Tel hier een uitstekend netwerk van ruim 170 Opel-dealers bij op en uw vertrouwen in Opel is gerechtvaardigd. Dat geldt voor nu en in de toekomst, voor Opel-rijders en bezitters van andere merken. Daarbij stelt Opel de nieuwe norm: Totale Autorijden, m.a.w. nog meer auto voor uw geld.

Vanaf nu treft u in elke Opel, naast de spreekwoordelijke betrouwbaarheid, een nog meer complete uitrusting, meer comfort, meer veiligheid... Kortom, wat u van Nederlands meest gekochte automerk mag verwachten. Voor meer informatie kunt u altijd terecht bij uw Opel-dealer.

Door de verkiezing van de Opel Kadett tot „Auto van het Jaar 1985” werden de prestaties van onze Opel-ingenieurs internationaal erkend.

De „Auto van het Jaar”-verkiezing is georganiseerd door: Autovisie (Nederland), Daily Telegraph (Engeland), L'Equipe (Frankrijk), Quattroruote (Italië), Vi-Bilägare (Zweden), Stern (Duitsland).

**WORDT HET NIET EENS TIJD
DAT WE IN HET
GUINNESS BOOK OF RECORDS KOMEN...**

OPEL
BEKEND OP DE TOEKOMST

Deze advertentie werd begin 1985 geplaatst toen de Opel Kadett werd verkozen tot „Auto van het Jaar 1985”.

Woord vooraf

'100.000 Kadett's in twee jaaren nog meer Nederlandse records' is uitgegeven ter gelegenheid van het behalen van de 100.000-grens door de nieuwe Opel Kadett. Dat magische aantal werd binnen twee jaar behaald. Daarmee heeft de nieuwe Opel Kadett een voor de Nederlandse automobielwereld absoluut uniek record gevestigd. Om u een indruk te geven hoeveel dit dan wel is: in 24 maanden zijn er ruim 100.000 Opel Kadett's verkocht en nummer 2 in de markt heeft er in die periode ongeveer 57.000 verkocht.

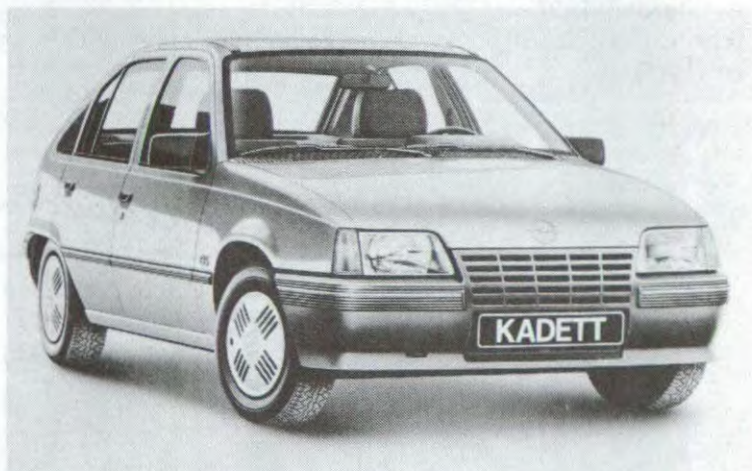
Overigens werd de 100.000-ste nieuwe Opel Kadett geschonken aan de Stichting Olympische Spelen Amsterdam 1992.

Ik hoop dat u aan dit boekwerk net zoveel plezier beleeft als aan uw Opel.

G. van Welsen
Directeur General Motors Nederland B.V.
1 september 1986

Snelst verkopende auto De nieuwe Opel Kadett is met 100 000 stuks binnen twee jaar absoluut de snelst verkopende auto in de geschiedenis van de Nederlandse automobielwereld. Bovendien werd de Opel Kadett, amper 4 maanden na het verschijnen op de markt, uitgeroepen tot Auto van het Jaar 1985. De nieuwe Opel Kadett heeft z'n succes voor een groot deel te danken aan het feit dat hij er in een grote verscheidenheid aan uitvoeringen is. Voor elke smaak, voor elke rijstijl, is er een Opel Kadett op maat.

De Opel Kadett is de meest verkochte auto in Nederland: in twee jaar tijd werden er 100 000 van verkocht.

Motorvoertuigen In Nederland reden (1984) 5 243 000 motorvoertuigen op 95 146 km aan verharde wegen. Daaronder waren 4 728 120 personenauto's, die per jaar per auto gemiddeld 15 240 km afleggen (1983).

Langste auto De langste auto in Nederland is een verlengde Eend (Citroën 2CV4). Leden van de carnavalsvereniging de Wazelclub onder aanvoering van A. Schraven (geb. 12 oktober 1956) uit Blitterswijk verlengden het voertuig tot

een totaal van 10,40 m en voorzagen het van 27 zitplaatsen op 9 banken. De auto heeft tijdens de carnavalsoptocht in Blitterswijk, op 14 februari 1983, 1 uur en 30 min gereden.

Hoogste veilingprijs De duurste auto die ooit in Nederland geveild werd, was een Bugatti 1938 3,3 liter type 57 *Galibier* Fourdoor Sports Saloon. De auto bracht 80 000 gulden op. De veiling werd gehouden in het Nationaal Automobiel Museum in Leidschendam (thans gevestigd in Raamsdonkveer), dat deze activiteiten begon op 3 april 1971.

Zwaarste transport op rubberwielen Het zwaarste transport, op transporttrailers met ca. 1100 rubberwielen, was dat van het 3805 ton wegende Kotter olieproductieplatform van Conoco, dat op 14 juli 1984 uit de assemblagehal van Grootint in Zwijndrecht gereden werd. Het geheel woog 4300 ton en was 55 m lang, 26 m breed en 39 m hoog. Het platform was bestemd voor het Noordzee-blok K-18, 55 km buiten Den Helder. Deelnemers aan de monsteroperatie waren Continental Netherlands Oil Company in Leidschendam, De Groot Constructie B.V. in Zwijndrecht en Mammoet Stoof B.V. in Breda.

Vroegste 6-cilinder De vroegste auto met 6 cilinders werd gebouwd in 1902 door de Spijker-fabriek in Amsterdam. De auto, met een houten chassis, had vierwielaandrijving.

Langste kampeerautoreis Het Nederlandse record kampeerautoreis staat met 144 080 km op naam van de familie Schelekens-Ashruf uit Dordrecht met de kinderen Zoureina en Fauzia. Van 2 juni 1976 tot 16 juli 1983 maakten zij een reis om de wereld die door 72 landen voerde.

Verkeersregelingen Het eerste bericht over bemoeienis van de (plaatselijke) overheid met het verkeer stamt uit 1433: de 'oude Steenstraat' van Utrecht naar De Bilt was opnieuw geplaveid en het was van nu af aan verboden er te rijden met wagens, voorzien van met ijzer beslagen wielen. De eerste echte verkeersregeling kwam op 31 januari 1826, toen de stad Amsterdam de ordonnantie op het verkeer uitvaardigde. In 1912 verscheen de eerste verkeersagent (Den Haag) en op 17 oktober 1925 het eerste Nederlandse stopbord (Amsterdam).

Eerste parkeermeters De eerste Nederlandse parkeermeters stonden op 1 februari 1964 in Den Haag.

Eerste autotentoonstelling De eerste autotentoonstelling in Nederland was de Eerste Nederlandsche Automobielsalon, op 16 sept. 1899 georganiseerd door de RAI (Rijwiel- en Automobielen Industrie) in het Paleis voor Volksvlijt in Amsterdam. Er waren ook motorfietsen en fietsen te zien. Het aantal automerken was 3.

Langdurigste marktleider Sinds 1969 is Opel marktleider in Nederland op het gebied van personenauto's. Ook in 1986 zal dit het geval zijn, waarmee Opel voor de 18e keer nummer 1 in de Nederlandse personenautomarkt is.

Grootste vereniging De grootste Nederlandse vereniging is de ANWB, die op 31 mei 1985 3 miljoen leden telde en die per jaar, naast vele andere diensten, o.a. vele honderdduizenden adviezen verstrekt, voor een aanzienlijk deel op toeristisch en autotechnisch gebied.

Eerste fietspad Het eerste fietspad werd in Nederland aangelegd in 1902; op 1 januari 1983 bedroeg de lengte aan Nederlandse fietspaden ca. 11 400 km.

Langste fiets, tandemtype De langste fiets van het tandemtype, met 12 stabilisatiewielen, werd op 6 augustus 1981 tijdens opnamen voor het TROS-televisieprogramma *De eerste de beste* gedemonstreerd door de heer A. Krikke (geb. 5 april 1925) uit Wezuperbrug. De fiets, 40,6 m lang, werd bereden door 40 personen.

Langste solofiets De langste solofiets (met 6 stabilisatiewielen) is 31,64 m lang. De fiets, van de heer C. Beumer uit Kreileroord (NH), werd door hem bereden in het TROS-televisieprogramma *De eerste de beste*, op 9 juli 1980.

Eerste stoomtrein De eerste stoomtrein in Nederland reed tussen Amsterdam en Haarlem. De officiële opening – voor genodigde hoogwaardigheidsbekleders – vond plaats op 20 september 1839. Op 21 september was er een rit voor de aandeelhouders en op 24 september werd deze lijn in gebruik genomen voor het normale reizigersvervoer.

De feesttrein op 20 september werd getrokken door de in Engeland gebouwde breedspoor-locomotieven *De Snelheid* en *De Arend*. Een replica van *De Arend* staat in het Nederlands Spoorwegmuseum in Utrecht.

Eerste elektrische trein Op 1 oktober 1908 reed in Nederland de eerste elektrische trein tussen Rotterdam (Hofplein), Voorburg, Leidschendam en Scheveningen, 33 km in totaal. Op 7 januari 1958 was in Nederland de stoomtractie voor treinen geheel afgeschaft.

Eerste spoorboekje Het eerste bekende Nederlandse 'spoorboekje' verscheen op 14 april 1850. De uitgave (van J. C. Loman jr. te Amsterdam) was getiteld: *Gids op de Nederlandsche Spoorwegen voor de Zomerdienst van de Hollandsche en Rhijnspoorweg*.

Meeste landen binnen 24 uur De Nederlanders R. G. Scholten (geb. 6 december 1955) uit Maarn en W. M. Elbers (geb. 12 mei 1951) uit Utrecht reisden op 29/30 juli 1981 per trein door het record-aantal van 10 landen (West-Duitsland, Nederland, België, Luxemburg, Frankrijk, Zwitserland, Liechtenstein, Oostenrijk, Italië en Joegoslavië) en legden op die wijze 1362 km af in 23 uur en 34 min.

Langste modeltrein De langste modelspoorlijn is waarschijnlijk die van Madurodam in Den Haag. Het circuit is ruim 3,5 km lang en heeft verscheidene spoorbruggen. De elektrische treinen zijn automatisch beveiligd; de meeste zijn gemaakt door amateurs van de Nederlandse Vereniging van Modelbouwers.

Eerste vliegveld Het eerste Nederlandse vliegveld was Soesterberg, opengesteld op 3 november 1910; sinds 1913 is het echter uitsluitend bestemd voor militair gebruik. Het eerste vliegveld voor de burgerluchtvaart was Waalhaven, 800 × 650 m groot, dat in 1920 in gebruik genomen werd, maar zijn provisorisch karakter behield in verband met (nooit uitgevoerde) plannen voor een vliegveld bij Delft. Waalhaven had als eerste vliegveld nachtverlichting. Het terrein (na 1945 niet meer als vliegveld gebruikt) is thans ongeschikt geworden door de uitbreiding van Rotterdam-Zuid.

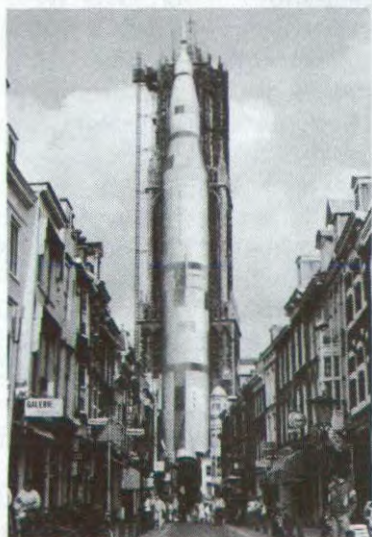
2

Bouwwerken

Hoogste mast De hoogste Nederlandse constructie is de televisiemast in de gemeente IJsselstein, 382 m hoog (100 m betontoren, 250 m stalen mast en 32 m antenne). De toren, officieel Prof. Gerbrandytoren genaamd, werd op 10 mei 1961 in gebruik gesteld. Het bijbehorende zenderpark ligt op grondgebied van de gemeente Lopik.

Hoogste torengedouw Het hoogste torengedouw in Nederland is de Euromast in Rotterdam, met inbegrip van de vlaggemast 185 m hoog en zonder deze 180 m. Ook de Euromast heeft een restaurant. Het geheel werd in 1960 in 23 dagen gedouw (tot een hoogte van 110 m) onder leiding van architect H. A. Maaskant en in 1970 verhoogd tot 180 m.

Hoogste kerktoeren De hoogste Nederlandse kerktoeren is die van de Dom in Utrecht: 111,9 m. In 1986 werd tegen deze toeren een model van een Saturnus raket gedouw. Deze is in werkelijkheid exact even hoog als de Domtoeren.

De Domtoren, de hoogste kerktoeren van Nederland, werd in 1986 opgesierd met een model van een Saturnusraket.

Hoogste hotel Het hoogste hotel in Nederland is het Okura Hotel in Amsterdam. Het is 83,4 m hoog (3 m ondergronds) en heeft op 24 verdiepingen 411 kamers met in totaal 747 bedden.

Grootste stadion Het grootste stadion in Nederland is het Feyenoord Stadion in Rotterdam dat zonder speciale voorzieningen 63 700 bezoekers kan plaatsen. Het werd in maart 1937 geopend en heeft 1,2 miljoen gulden gekost. In dit stadion speelt vanouds de voetbalclub Feyenoord, die door Opel gesponsord wordt.

Grootste tentoonstellingsruimte De grootste overdekte tentoonstellingsruimte in Nederland wordt gevormd door de uit 9 hallen bestaande Jaarbeurs in Utrecht (met als grootste de Beatrixhal met 7 verdiepingen), die een totale vloeroppervlakte heeft van 217 000 m², waarvan 160 000 m² expositieruimte. De Jaarbeurs heeft met 44 vergader ruimten het grootste vergadercentrum van Nederland en beschikt over 15 zelfbedieningsrestaurants.

Langste brug De langste brug in Nederland is de Zeelandbrug, die Schouwen-Duiveland over de Oosterschelde verbindt met Noord-Beveland. De brug is 5022 m lang, heeft een 10,35 m breed wegdek en werd voltooid in 1967.

Grootste sluizencomplex Het grootste sluizencomplex (een der grootste waterbouwkundige werken ter wereld) wordt gevormd door de uitwateringssluizen in het Haringvliet, tussen Goeree-Overflakkee en Voorne-Putten. Het geheel heeft een lengte van 1048 m en bezit in 17 openingen van elk 56,5 m, 34 schuiven van 24,5 m hoogte, die 5,5 m omlaag en tot 19 m boven NAP omhoog gebracht kunnen worden. Over het complex loopt een autoweg met een breedte van 22 m. Het eigenlijke sluizencomplex werd voltooid in 1966.

Langste dam De langste in zee liggende dam ter wereld is de 32,5 km lange Nederlandse Afsluitdijk, voltooid in 1932, die de destijds geheten Zuiderzee afsloot van de Noordzee. De dam bestaat uit 2 gedeelten: 2,5 km van Noord-Holland naar het vroegere eiland Wieringen en 30 km van Wieringen naar Friesland. De breedte op zeeniveau is 89 m, de hoogte bedraagt 7,5 m.

Oudste droogmakerij De oudste droogmakerij in Nederland was die van het Limmermeer in het Hollandse Kennerland in ca. 1430; het leverde 2825 ha grond op.

Grootste polder Het geheel van Oostelijk en Zuidelijk Flevoland vormt een polder van ruim 97 000 ha, de grootste polder ter wereld.

Laagst gelegen polder De Nederlandse polder met het laagst gelegen maaiveld is de Prins Alexanderpolder, die droog viel in 1874. Hij ligt 6,5 m beneden NAP.

Diepste polder De polder met het diepst gelegen waterpeil ter wereld is de Zuidplaspolder van het Hoogheemraadschap Schieland. Het winterpeil bedraagt daar 7,10 m beneden NAP.

Oudste waterschap Het oudste waterschap (openbaar lichaam dat de waterstaatsbelangen verzorgt) is het Hoogheemraadschap Rijnland.

Verkeerstunnel De langste verkeerstunnel in Nederland is de IJ-tunnel, met een gesloten gedeelte van 1037 m en een totale lengte van 2025 m.

Breedste verkeerstunnel De breedste verkeerstunnel ter wereld is de Drecht-tunnel, onder de Oude Maas tussen Zwijndrecht en Dordrecht in Zuid-Holland. De tunnel is 49 m breed en opgebouwd uit 3 elementen, elk 115 m lang en ruim 40 000 ton zwaar, die na fabricage ca. 13 km moesten worden vervoerd om op de rivierbodem te worden afgezonken. De lengte van het gesloten tunnelgedeelte bedraagt 537 m, met inbegrip van de in de oevers gebouwde gedeelten bij de ventilatiegebouwen. De lengte met de opritten is 854 m en op het diepste punt ligt het tunnelwegdek op 14,17 m onder NAP. In 1973 werd met de bouw begonnen, in november 1977 was de tunnel voltooid. De kosten bedroegen ca. 400 miljoen gulden.

Vuurtoren De hoogste Nederlandse vuurtoren is die van Huisduinen, van staal opgetrokken, 60 m hoog en met een lichtsterkte van 5,2 miljoen candela.

De oudste vuurtoren in Nederland is de Brandaris op Ter-

schelling, in de 14de eeuw als kerktoren gebouwd. De eerste vuurtoren werd in 1840 opgetrokken op West-Schouwen.

Oudste kerken De oudste Nederlandse kerk is de rooms-katholieke St.-Servaas in Maastricht (6de eeuw). De oudste kerk in Nederland die als hervormde kerk gebouwd werd, is de kerk van Willemstad in Noord-Brabant, gebouwd tussen 1596 en 1607, een achtkantige koepelkerk die herbouwd is na zware beschadiging in de Tweede Wereldoorlog.

Grootste kathedraal De grootste kathedraal in Nederland is de St.-Jan (kathedrale basiliek van de Heilige Johannes de Evangelist) in 's-Hertogenbosch, waaraan gebouwd is van ca. 1200 tot ca. 1550 en die in 1559 tot kathedraal verheven werd. De kathedraal heeft een lengte (buiten) van 113 m en een grootste breedte van 62 m. De Haarlemse St.-Bavo (1472) is nog iets langer (118 m), maar heeft een breedte van 38 m.

Oudste museum Het oudste Nederlandse museum is het Teylers Museum in Haarlem, waarvoor in 1780 de eerste steen werd gelegd.

Kleinste dorp Het kleinste dorp wat inwonertal betreft, is het gehucht Westerdiepsterdallen, behorend tot de gemeente Veendam. Het inwonertal is 1. De 37-jarige biologieleraar Bonney Brattinga woont daar sinds 1975. Dit eenmansdorp heeft waterleiding, maar geen gas- of elektriciteitsaansluiting.

Het kleinste gehucht is Westerdiepsterdallen.

3

Zaken en Voorwerpen

Jongste ondernemer De jongste succesvolle Nederlandse ondernemer was Ch. Th. Stork. In maart 1836 richtte hij, 14 jaar oud, in Oldenzaal een kleine weverij (2 weefstoelen) op, die opdrachten uitvoerde voor een Almelose firma. Hij was de eerste in Nederland die een weverij op stoom liet werken en zou later de machinefabriek Stork tot een van de grootste in Nederland maken.

Vrouwelijke miljonair De rijkste vrouw ter wereld was waarschijnlijk prinses Wilhelmina Helena Pauline Maria van Oranje-Nassau (1880-1962), koningin der Nederlanden van 1890 tot haar abdicatie op 4 september 1948. Haar vermogen werd in de wereld algemeen geschat op 'meer dan 200 miljoen pond'.

Oudste spaarbank De oudste spaarbank van Nederland is de Spaarbank voor de Stad Amsterdam, die opgericht werd in 1848.

Brouwerijen Het grootste aantal brouwerijen dat Nederland ooit tegelijkertijd bezeten heeft, was 727 in 1845. Gouda telde 350 bierbrouwerijen in 1480.

Oudste likeurstokerij Het oudste Nederlandse bedrijf op dit gebied is de NV Amsterdamsche Likeurstokerij 't Lootsje der Erven Lucas Bols A° 1575. Het oudste document waaruit het bestaan van 'branderijen' in Schiedam blijkt, dateert van 1594. De huidige likeurstokerij van Bols Nederland BV te Nieuw-Vennep is de grootste in Nederland; er worden ruim 70 soorten gedistilleerd bereid, die over vrijwel de gehele wereld verkrijgbaar zijn.

Oudste en grootste klokkengieterij De oudste en grootste klokkengieterij in Nederland is de Koninklijke Klokkengieterij Petit & Fritsen BV in Aarle-Rixtel. Het bedrijf stamt uit 1660, toen Jean Petit, rondtrekkend klokkengieter, uit Frankrijk naar Nederland kwam. Tussen 1944 en 1959 heeft het bedrijf

30 volledige carillons voor Nederland gemaakt, 50 volledige carillons voor Noord-, Midden- en Zuid-Amerika (waaronder een carillon van 77 klokken voor de Kirk-in-the-Hills in Bloomfield-Hills, Michigan, VS) en verscheidene carillons voor Duitsland, Denemarken, België en Zuid-Afrika. Ook de 5000 kg zware bourdonklok van het Monument voor de Gevallen op de Waalsdorper vlakte in Den Haag is door deze klokkengieterij gemaakt.

Grootste De Koninklijke Eijsbouts BV, klokkengieterij en fabriek van Torenurwerken in het Brabantse Asten, heeft op 6 mei 1981 de zwaarste beiaardklok van Europa gegoten. De klok, die een grootste doorsnede van 2369 mm en een gewicht van 8230 kg heeft, maakt deel uit van een beiaard van 49 klokken. Het totaalgewicht der klokken bedraagt ruim 40 000 kg. Waarmee óók de beiaard de zwaarste van Europa is. De klok is gegoten voor de Sint-Romboutstoren te Mechelen, België.

Koffiehandel De oudste nog bestaande firma op het gebied van koffie, thee en tabak is Douwe Egberts Koninklijke Tabaksfabriek-Koffiebranderijen-Theehandel NV. De firma is voortgekomen uit een winkeltje in kruidenierswaren, in 1753 geopend door Egbert Douwes in Joure, Friesland, aan de Midstraat 611.

Luchtvaartmaatschappij De oudste nog bestaande nationale luchtvaartmaatschappij is de Nederlandse KLM (Koninklijke Luchtvaart Maatschappij), die haar eerste geregelde dienst (Amsterdam-Londen) opende op 17 mei 1920, nadat ze was opgericht op 7 oktober 1919.

Reisbureau Het oudste Nederlandse reisbureau werd opgericht in 1876 door Jacques P. Lissone. De eerste door het bureau verzorgde reis was een gezelschapsreis naar Londen in mei 1876.

Restaurant *kleinste* Het kleinste restaurant van Nederland is De Groene Lantaarne in de Haarlemmerstraat te Amsterdam. Het huis heeft een 1,28 m brede voorgevel en loopt uit tot 6 m. De diepte van het restaurant is 17 m.

Grootste Het grootste brugrestaurant in Nederland met de grootste wegoverspanning ter wereld (85 m), is Rick's Res-

taurant, gelegen boven rijksweg A4 op 6 km ten zuiden van Schiphol. Het complex bestaat uit 2 zgn. kopgebouwen, aan weerszijden van de weg gelegen, door trappen, roltrappen en liften verbonden met het op 13,5 m boven de weg gelegen bruggedeelte met restaurant, dat een grootste breedte heeft van 26 m. De totale vloeroppervlakte bedraagt 4200 m², waarvan 2050 m² op brugniveau. De bruto inhoud is 21 500 m³. Op brugniveau is de totale gevellengte 290 m. Het complex is ontworpen door architectenbureau Schroeder BV in Overveen en uitgevoerd door Strukton Bouwbedrijf BV in Maarssen.

Eerste warenhuis Het eerste echte Nederlandse warenhuis (met een grote verscheidenheid van artikelen) was de winkel van Anton Sinkel op de Nieuwendijk in Amsterdam, die in 1821 geopend werd. De bazar heeft 100 jaar bestaan en werd gesloten in 1921.

Vroegste zuivelfabriek De eerste zuivelfabriek in Nederland werd gesticht in 1879; de eerste coöperatieve zuivelfabriek kwam in 1886 in Warga (Friesland).

Wijnkaart *meest exclusieve* De meest exclusieve wijnkaart is te vinden bij Bistrot/Auberge Hosman Frères in Schiedam. In een grote verscheidenheid van zeer oude en zeer zeldzame dranken bevinden zich o.a. een Madeira M.B. Blandy Bual van 1792, een Armagnac Fauchon van 1850, een Napoléon Impériale van 1811, een Calvados Roger Groult van 1893 en een Reserve de St. Amant van 1789 (waarvoor dan ook 175 gulden voor een glas van 3,5 centimeter betaald moet worden), maar ook oude jenevers van 1850 af.

Grootste schat De grootste bekende Nederlandse schat bestond uit 3662 gouden en 2015 zilveren munten die in 1584 verborgen waren in Amersfoort en daar werden gevonden in 1894.

Ballpoints *Grootste verzameling* De grootste verzameling bijzondere ballpoints: met reclame-opdruk (in verschillende kleuren en met verschillende lettertypes mits niet in de winkel te koop) en in bijzondere modellen (hondjes, lucifers, sigaretten), bestaat (1985) uit 25 842 stuks. Ze zijn in de loop van 19 jaar verzameld door de heer C. J. M. van de Hombergh

(geb. 9 september 1940) uit Velden. De pennen komen uit vele landen, o.a. Brazilië, Turkije en Algerije en vrijwel alle landen van Europa.

Bierviltjes De grootste Nederlandse collectie, per juli 1985 ruim 45 200 verschillende bierviltjes, is in het bezit van de heer E. A. Ligterink (geb. 24 december 1930) uit Purmerend. De bierviltjes zijn afkomstig uit 79 landen.

Bootje in een flesje Bert van der Kruk (geb. 13 maart 1943) uit IJmuiden heeft het kleinste 'bootje in een fles' gemaakt. Het houten scheepje heeft zeiltjes van papier en is 1,5 mm groot. Het kostte hem ca. 1 week vrije tijd.

Gummetjes Een verzameling gummetjes van (mei 1985) 977 stuks in allerlei vormen, kleuren en maten is sinds 30 juli 1981 vergaard door Glenn Grootenboer (geb. 28 maart 1971) uit Rotterdam.

Grootste klomp De grootste klomp in Nederland is te zien in St.-Oedenrode. De betonnen klomp, 2,81 m lang en 1,04 m hoog, is gemaakt door de klompenmaker Harry Klerkx en in 1974 geschonken door de Stichting Brabants Klompenbeurs, de enige Nederlandse beurs op dit gebied.

De grootste klomp is te zien in St.-Oedenrode.

Legpuzzel De grootste vervaardigde legpuzzel, $2,40 \times 1,68$ m, bestaat uit 12 144 stukjes en is gemaakt door Hennie Schaapherder (geb. 20 november 1949) uit Bussum. De puzzel, een reproductie van *De beproeving van de Heilige Anto-*

nius, heeft 3 maanden (minimaal 500 uur) werk gekost, kwam gereed op 31 augustus 1983 en is in de handel verkrijgbaar.

Luchtziektezakken De grootste verzameling van deze zakken van officiële luchtvaartmaatschappijen is die van Niek K. Vermeulen uit Wormer. Hij heeft er (1 mei 1985) 93 van verschillende airlines en nog 57 'varianten', in totaal 150 verschillende. Ze komen alle uit gewone passagiersvliegtuigen.

Miniatuurvioolspelers De grootste verzameling miniatuurvioolspelers is in het bezit van de Nederlandse violist Herman Krebbers. Zijn verzameling omvat ca. 400 stuks, uitgevoerd in velerlei materialen.

Sigaren *Grootste* De grootste ooit gemaakte sigaar is 5,095 m lang, weegt 262 kg, kostte 243 uren werk en bevat 3330 hele tabaksbladeren. Hij is in februari 1983 gemaakt door Tinus Vinke en Jan Weijmer en bevindt zich nu in het Tabaksmuseum in Kampen.

Sjoelbak *Grootste* De grootste sjoelbak is in 1985 gemaakt door Mindert de Wit uit Franeker met technische adviezen van Bouwbedrijf Bergsma in Sexbierum. De (uitneembare) sjoelbak is 34 m, 20 cm en 7 mm lang, gemaakt van multiplex en staat op een metalen onderstel. De metalen schijven, met een 1,5 cm brede rubber rand hebben een diameter van 16,5 cm en zijn 8 mm dik.

De sjoelbak was te zien en te bespelen op de Recreana in Leeuwarden op 5 mei 1985 en is ook te huur. Mindert de Wit heeft er ca. een half jaar aan gewerkt.

Spaarpotten De grootste verzameling spaarpotten werd sinds 1953 bijeengebracht door de heer N. M. A. ter Wolbeek uit Barneveld, Gelderland. De collectie, omvattende ca. 12 000 spaarpotten uit verschillende landen, is te zien in het Spaarpottenmuseum in Amsterdam.

Grootste schommel De grootste schommel, De Halve Maen, een luchtschommel in de vorm van een reusachtig kaperschip, is in het voorjaar van 1982 in bedrijf gesteld in het sprookjespark De Efteling in Kaatsheuvel. De 27 m lange en 20 m hoge schipsschommel biedt plaats aan 85 personen; de

'golfhoogten' die het schip moet bedwingen, reiken tot 25 m. De Halve Maen heeft bijna 3 miljoen gulden gekost.

Stoel *Grootste* De grootste stoel ter wereld, 12,07 m hoog, 6,16 m breed en 6370 kg zwaar, is van 5-29 september 1983 ter gelegenheid van de Kloosterbeurs in Ter Apel gemaakt naar een idee van Stoffeerdery Wieggers, met materiaal van Bouwbedrijf Dost en naar ontwerp van het Architectenbureau Th. Kingma, allen in Ter Apel. Drie makers en 17 part-time medewerkers fabriceerden de stoel van hout, multiplex en metaal voor de verbindingen, verfden hem met 75 liter verf en stoffeerden hem met 54 m lichtgroen kunstleer. De stoel is geplaatst in het gemeentelantsoen van Ter Apel.

Suikerzakjes De grootste verzameling suikerzakjes, wel 144 127 (1985) verschillende, is eigendom van P. C. Korteweg uit Zwolle. De officiële telstrook van zijn verzameling was 12 m lang.

Surfplank *Langste* De langste surfplank heeft een lengte van 15,80 m en is gemaakt door Joop Nederpelt (geb. 14 augustus 1934) uit Rijswijk. Hij had er, met het ontwerpen mee, 26 maanden voor nodig. Tijdens de Pall Mall club-speed trials werd hij met deze plank winnaar in de open klasse boven de 28 m zeil. De afstand van 500 m legde hij af in 1 min 20,6 sec, een gemiddelde van 22,3 km/u en een nieuw Nederlands record.

Langste tafel Aan een tafel van 274,50 m lengte, verstrekt door de firma Westerhuis, Party-service, is op 27 april 1985 een maaltijd geserveerd aan 1140 gasten. De maaltijd werd verzorgd door de Marktbond Almelo en de Horecabond Nederland afd. Almelo, de gasten waren scouts van het district Almelo. Het geheel vond plaats in het kader van de manifestatie 'Scouting Time' ter gelegenheid van het 75-jarig bestaan van Scouting Nederland in de Burgerzaal van het Stadhuis. Scouting Nederland had ook de organisatie in handen.

Vlag De Friese vlag, nog steeds in gebruik, dateert van de 9de eeuw.

Vork *Grootste* Een 27,5 m lange vork met 3 tanden van 5,8 m en een 85 cm brede steel is op 11 september 1982 gemaakt

van palen en touwen door 24 verkenneren van Scouting-groep St. Stanislaus Kostka in Tilburg onder leiding van P. M. F. L. van Gestel uit Tilburg. Het werkstuk, met een totaal gewicht van ca. 900 kg, is daarna met behulp van 2 touwlieren in houten bokken ruim 1 m van de grond geheven. Het evenement was georganiseerd door het *Stadsnieuws*. De record-poging duurde 2 uur en 20 min.

Waterglijbaan De langste waterglijbaan in een overdekt zwembad is opgesteld in het Tikibad op attractiepark en camping Duinrell in Wassenaar. De overdekte glijbaan, in Nederland gebouwd naar een Amerikaans ontwerp, is 130 m lang en bestaat uit 192 segmenten met een gezamenlijk gewicht van 18 000 kg. De baan, waaraan gebouwd is van 1 februari 1983 tot 7 april 1984, heeft ca. 7 miljoen gulden gekost.

Winkelwagen *Grootste* Het waarschijnlijk grootste 'winkelwagentje' ter wereld is 3,43 m hoog, 1,69 m breed en 3,23 m lang en heeft een inhoud van 4175 liter; het gewicht bedraagt 424 kg. Het is in 273 uur gemaakt door de technische dienst van Berko Superkoopcentrum BV in Ede, Nederland, onder leiding van de heer F. Brunings. Het 'wagentje', een nagenoeg getrouwe kopie van de Super-Caddie DXM, werd op het parkeerterrein van het koopcentrum geplaatst en was tijdens het Heidecorso 1983 gevuld met artikelen op schaal.

De grootste winkelwagen is 3.43 m hoog.

Langste man Tot de langste Nederlandse mannen behoren Albert J. Kramer (geb. 1897), 234 cm lang, en Rigardus Rijnhout (geb. 1922) met dezelfde lengte.

Langste teenager De langste Nederlandse teenager, nog steeds in de groei, is Martin den Hengst (geb. 1969) uit Leerdam. Hij was in juli 1985 214,7 cm lang en had toen schoenmaat 51.

Martin den Hengst is de langste teenager van ons land.

Langste tweeling De langste Nederlandse eeneiige tweeling bestaat uit Erik en John Duyn, 20 jaar oud (1985), uit Grootebroek: ze zijn 205 cm lang.

Langste vrouw De langste Nederlandse vrouw was waarschijnlijk de in 1616 in Edam geboren Trijntje Cornelisdochter Kever, 'negen voet en drie duim', ca. 250 cm lang. Ze reisde het land door om zich tegen betaling te laten bekijken. In het Edams Museum is haar portret te vinden. Trijntje is slechts 17 jaar oud geworden; ze stierf in 1633.

Kleinste aller tijden De kleinste volwassene over wie onpartijdige gegevens bekend zijn, was Pauline Musters ('Prinses Pauline'), een Nederlandse lilliputter. Zij werd geboren in Ossendrecht op 26 februari 1876 met een lengte van 30 cm. Op 9-jarige leeftijd was ze 55 cm lang en woog ze slechts 1500 g. Ze stierf op 1 maart 1895 in New York op 19-jarige leeftijd, verzwakt door alcoholmisbruik, aan longontsteking gepaard gaande aan hersenvliesontsteking. Hoewel aangekondigd als 48 cm, bleek zij bij een vroegere medische meting 59 cm lang te zijn. Bij een lijkschouwing werd haar lengte vastgesteld op 61 cm (haar lichaam had zich iets gestrekt na haar dood). Haar volwassen gewicht varieerde van 3,40 tot 4 kg, haar maten waren 47-48-43 cm, hetgeen zou betekenen dat ze te zwaar was voor haar lengte.

Zwaarste man De zwaarste Nederlander was waarschijnlijk Jan Claeszoon Clees, waard van de herberg 's-Gravenhage. Zijn in 1612 geschilderd portret (te zien in het Edams Museum) toont hem op 42-jarige leeftijd met, volgens het opschrift, een gewicht van 445 pond. Hij stierf nog in hetzelfde jaar.

Vermagering De meest indrukwekkende vermagering vond plaats bij mevr. Gea Bos (geb. 1948) uit Valtemond, die in april 1983 haar gewicht had teruggebracht van 170 kg tot 90 kg, een verlies van 80 kg in 1 jaar, en mevr. Corrie van Casteren (geb. 1927) uit Sint-Oedenrode, die in 1975-1977 afviel van 156½ kg tot 76,5 kg, een verlies van 80 kg in 1½ jaar. De beide dames zijn nog steeds op het streefgewicht. Ze bereikten dit opmerkelijke gewichtsverlies via de Weight Watchers.

Oudste man De oudste thans levende Nederlandse man is de heer A. Geerlings uit Leiden. Hij werd geboren op 9 januari 1878 en is nu dus 108 jaar oud.

Oudste vrouw De oudste thans levende Nederlandse vrouw is mevrouw M. Eijken in Hoorn. Zij werd geboren op 12 november 1875 en is nu dus 110 jaar oud.

Mummies De enige Nederlandse mummies werden in 1765 ontdekt door timmerlieden in een grafkelder in het Friese dorp Wieuwerd. De 4 aangetroffen lichamen dateren

hoogstwaarschijnlijk uit ca. 1600 en zijn geconserveerd onder invloed van de daar aanwezige lucht, die van een heel bijzondere samenstelling bleek te zijn.

Oudste kindertal Het oudste nog levende Nederlandse kindertal wordt gevormd door de 15 kinderen van het echtpaar Kuypers uit Odiliapeel. Op 30 juli 1985 waren ze te zamen 1.046 jaar.

Zesling In Nederland werd op 18 september 1977 in het Academisch Ziekenhuis te Leiden een zesling geboren, bestaande uit 4 meisjes en 2 jongens: Priscilla, Ivo, Mirella, Patricia, Ramona en Dennis, kinderen van S. Nijssen en mevrouw C. Nijssen geb. Joosse te Heemskerk. De meervoudige geboorte was het resultaat van een hormoonkuur. De kinderen, in gewicht variërend van 1000 tot 1500 g, werden door een ca. 20 man (en vrouw) sterke staf na een zwangerschap van 32 weken ter wereld gebracht door middel van de keizersnede en werden geboren in een tijdsverloop van 70 sec. De laatst geboren baby, het jongetje Dennis, overleed 2 maanden later.

Dichtst opeenvolgende geboorten Ruud en Ans Spek in Harderwijk kregen op 15 november 1976 om 23.00 uur een zoon, Jorg Arnt Paul; op 22 juli 1977, 249 dagen later, werd om 11.45 uur in het Pius Ziekenhuis in Harderwijk wederom een zoon geboren, Ralph Cornelis.

Reageerbuis-baby De eerste Nederlandse reageerbuis-baby werd geboren op 15 mei 1983 om 11 uur 28 in het Rotterdamse Dijkzigt Ziekenhuis. Stephanie Wing Jang (Dankbaarheid) Li is de dochter van Christine (28) en Yick Hing Li (35) uit Assen. De bevalling, die $4\frac{1}{2}$ uur duurde, verliep vlot. Het medisch team dat in het Dijkzigt Ziekenhuis deze bevruchting buiten het moederlichaam tot stand bracht, bestond uit prof. dr. G. H. Zeilmaker, bioloog, en dr. A. Th. Alberda en mevr. dr. I. van Gent, gynaecologen.

Haar Mevrouw G. Mechielsen-Groot uit Alkmaar (geb. 29 april 1914) liet in 1944 haar haren kort knippen; daarna liet zij ze onbeperkt groeien. Het haar is nu 1,45 m lang.

Baard De langste bekende baard in Nederland was die van

Pieter Dirksz Langebaard (later Pieter Baarts genoemd) (1528-1606) uit Edam. De lengte is nooit officieel opgemeten, maar volgens verslagen reikte de baard (die hij in 2 vlechten droeg) als Pieter stond tot aan de grond en kwamen de vervolgens opgenomen punten weer tot aan zijn middel. Hij placht de baard te vertonen en schonk het daarmee opgehaalde geld aan het weeshuis van Edam.

Menselijke computer De kortste tijd waarin iemand uit het hoofd de 73ste machtswortel getrokken heeft uit een getal van 505 cijfers, is 1 min 43 sec, een nieuw record van Willem Klein (geb. 4 december 1912). Hij vestigde het op 22 november 1983 bij het Deutsche Elektronen-Synchrotron in Hamburg. Het getal werd met hulp van de computer gekozen; de uitkomst is 8137864, waarvan de juistheid later werd bevestigd door een computerprogramma. Bij hetzelfde instituut toonde Willem Klein op 30 september 1983 zijn kunnen door een getal van 4 cijfers uit het hoofd te verdelen in 10 verschillende sommen van 4 kwadraten in 43,8 sec.

Astronaut Wubbo Ockels was de eerste Nederlandse astronaut. Hij maakte deel uit de bemanning van de Space Shuttle en verbleef van 30 oktober tot 6 november 1985 in de ruimte.

De eerste Nederlandse astronaut was Wubbo Ockels.

Meest gedecoreerde vrouw De meest onderscheiden Nederlandse vrouw is Trix Terwindt; zij kreeg haar onderscheidingen wegens moedig gedrag in de Tweede Wereldoorlog. Mevrouw Terwindt is draagster van de Amerikaanse Medal of Freedom, het Britse Silver Laurel Leaf, het Nederlandse Kruis van Verdienste en het Nederlandse Bronzen Kruis.

Langste overheidsdienst Een overheidsdienst van 68 jaar staat op naam van de heer G. F. Couwenbergh (geb. 8 januari 1901) uit Waalwijk. Hij begon in 1916 als volontair bij de gemeente Besoyen, nu deel uitmakend van de gemeente Waalwijk, en werd daar in 1919 officieel tot ambtenaar ter secretarie benoemd. In 1976 vierde hij zijn 60-jarig jubileum als gemeente-ambtenaar. Zijn laatste jaar in *betaalde* dienst bij de gemeente Waalwijk was 1978; sindsdien werkt hij in vrijwillige dienst bij het Waalwijkse archief aan de reconstructie van het gemeente-archief, dat in de jaren twintig bij brand verloren ging.

Langst op buitenlandse zaken Van de Nederlandse ministers van buitenlandse zaken heeft mr. J. M. A. H. Luns het langst deze functie gehouden, nl. 15 jaar, van 1956 tot 1971.

Advocaat De jongste officieel aangestelde advocaat in de Nederlanden was Hugo de Groot. Hij werd in 1599, op 16-jarige leeftijd, benoemd tot advocaat bij de Hoge Raad en het Hof van Holland.

Laagste uitkering De laagste uitkering (naar we mogen aannemen, ter wereld) viel op 31 december 1982 ten deel aan Martin Verwey (geb. 29 april 1950) uit Hoensbroek. Als dakdekker werkloos geworden op 12 oktober, meldde hij zich bij de Sociale Dienst in Heerlen, die hem een voorschot gaf van 200 gulden, waarvan hij korte tijd later om administratieve redenen 150 gulden moest teruggeven. Na verrekenen van het inkomen van zijn verloofde, met wie hij samenwoont, kwam de Sociale Dienst tot de conclusie dat Martin recht had

op een RWW (Rijksgroepsregeling Werkloze Werknemers)-uitkering van 1 cent. De cent moest in ontvangst genomen worden in Heerlen en werd cash uitbetaald.

'Opsporing verzocht' Het eerste bekende bericht 'opsporing verzocht' in Nederland verscheen in de *Amsterdamsche Saturday Courant* van 10 juni 1684. Men zocht de hellebaardier Leendert van der Kaa uit Den Haag, compleet met signalement en valse naam, wegens diefstal aan het hof van de stadhouder van Friesland. De beloning bedroeg 200 zilveren ducats en er werd geheimhouding beloofd.

Meeste slachtoffers De Nederlandse gifmengster die de meeste slachtoffers gemaakt heeft, was Maria van Linden-Swanenburg ('Leidse Mie'). Zij vergiftigde volgens de aanklacht 102 mensen (met meer of minder succes). In 1885 tot levenslang veroordeeld, stierf zij, 76 jaar oud, in 1915.

Heksen Het laatste Europese heksenproces (dat eindigde met onthoofding) vond plaats in Glarus (Zwitserland) in 1782. In 1597 werd in Nederland de laatste heks verbrand in Schoonhoven, Zuid-Holland. Als eerste land verzette Nederland zich tegen de heksenjacht, o.a. door instelling van de zgn. heksenwaag (wie een redelijk normaal gewicht bleek te hebben, was géén heks en ontving daarvan een officieel certificaat) en door de vele geschriften, o.a. van de arts Johannes Wier. De eerste officiële heksenwaag dateert van 1545 en is te bezichtigen in Oudewater.

Krantenbezorger De recordloopbaan van een krantenbezorger heeft 50 jaar geduurd. Willem van der Lans (2 juli 1905-24 maart 1970) uit Hillegom begon in 1919 en bezorgde de *Nieuwe Haarlemsche Courant* tot hij, genoodzaakt door ziekte, op 1 december 1969 moest stoppen. Hij heeft nooit één dag vakantie genomen en moet, volgens berekeningen, 17 maal de wereld rond gelopen zijn. De (inmiddels opgeheven) *Courant* schonk hem voor 50 jaar uitzonderlijk trouwe dienst een envelop met 150 gulden.

Verenigingsbestuur De meeste dienstjaren bij een Nederlands verenigingsbestuur had waarschijnlijk Edo Bergsma; hij was 53 jaar lang, van 21 september 1884 tot 2 oktober 1937, voorzitter van de ANWB.

Reis om de wereld per motorboot De heer Eilco Kasemier (63 jaar) is in 198 dagen rond de wereld gevaren. Hij deed dit met de motorboot de *Bylgia-II* (een boot van minder dan 40 m lengte). Tijdens deze reis is hij in 16 dagen de Atlantische Oceaan overgestoken (2690 mijl). De Pacific heeft hij in 69 dagen gedaan (9672 mijl). De heer Kasemier vertrok op 27 september 1983 vanuit Eddystone Rock, vlakbij Plymouth, Engeland, en keerde daar ook terug op 13 april 1984.

Solo-zeiltocht De eerste Nederlander die een solo-zeiltocht om de wereld volbracht, was A. Zijdenbos uit Vlaardingen met het jacht *Santa Maria*. De 3 jaar durende tocht eindigde in Vlaardingen op 26 juli 1969.

Atlantische oversteek per vlot De eerste vrouw ter wereld die de Atlantische oversteek per vlot gemaakt heeft, is Kee Arens (geb. 21 juli 1945) uit Amsterdam. Met haar vriend Fons Oerlemans (geb. 1938) uit Antwerpen, bouwer van het van buizen en hout geconstrueerde vlot, maakte zij de oversteek van Las Palmas, Canarische Eilanden, naar Barbados in 67 dagen, van 13 januari tot 19 maart 1980. Kee Arens heeft over haar reis een boek geschreven onder de titel *Vlot, waar ben je?* (Veen uitgevers, Utrecht).

Ijsschots De langste tijd die Nederlanders onvrijwillig op een ijsschots hebben doorgebracht, is 14 dagen en dat in hun eigen land! Klaas Bording, 44 jaar oud, en zijn zoons, de 19-jarige Klaas en de 17-jarige Jacob, waren op 13 januari 1849 van Durgerdam in Noord-Holland de ten dele bevroren Zuidoostzee opgegaan. Het ijs waarop zij stonden raakte los en dreef weg. Na 14 dagen werden ze, op 27 januari, in Vollenhove, Overijssel, aan land gebracht. Bording en zijn zoon Klaas stierven aan de gevolgen, Jacob overleefde het avontuur.

Aardappels schillen De grootste hoeveelheid aardappels, geschild door 5 mensen volgens vastgestelde normen en met gewone keukenschilmesjes in 45 min, is 200,45 kg. Het record werd gevestigd tijdens het Festival of Food in Amsterdam op 15 september 1984 door de dames G. Eggink uit Emmeloord en A. H. van den Berg, J. Woord, J. Postma en M. Gankema, allen uit Urk. De bijdrage van de EHBO bestond uit 1 doosje pleisters. Het wereldrecord in deze categorie staat op 266,5 kg.

Bal onder water houden Tijdens het Waterwiel-feest 1981 in Schagen is op 25 okt. het record bal onderwater houden verbeterd door Nico Kistemaker (geb. 27 juli 1960) uit Nieuwe Niedorp. Hij hield de waterpolobal 48.06 sec onder water.

Bakstenen tillen Het record bakstenen tillen (zoveel mogelijk standaard bakstenen, gemiddeld 1,7 kg zwaar, worden tussen 2 vlakke handen gehouden zonder dat vingers of duim om de stenen geklemd zijn), waarbij de stenen minimaal 2 sec op borsthoogte gehouden moeten worden, is met 23 stenen gevestigd door Peter Egbergen uit Alkmaar. De poging vond plaats op 20 september 1982.

Barkeeper In het Bowling en Partycentrum Uitgeest heeft Fred de Ridder (geb. 19 juli 1962) 112 uur lang zijn gasten bediend: van 8 uur op 18 november 1984 tot 24 uur op 2 december.

Barkruk zitten *Heren* Het record barkruk zitten (zonder de vloer te raken en minstens 50 cm verwijderd van elk ander voorwerp) is op 10/16 mei 1985 in café Volkslust in Tongerlo op 151 uur gebracht door Leopold Paul Biesemans (geb. 14 augustus 1959), Jan Paul Helsen (geb. 13 oktober 1963) en Willy van Eysendeyk (geb. 5 juni 1959), allen uit Westerlo.

Dames Het record bij de dames staat op 128 uur. Het werd gevestigd op 22/27 juli 1984 in Café-bar It's a Small World in Zevenaar door Maria Koolen (geb. 22 maart 1966) en Natascha Meyer (geb. 20 februari 1968), beiden uit Zevenaar. Zij bestemden de opbrengsten uit weddenschappen e.d. voor Amnesty International.

Bed opmaken In Nederland werd het record verbeterd door Willemien Kemink (geb. 28 januari 1955) uit Coevorden. Op 12 november 1983 stelde zij in het Woonerf Haverkort in Steenwijksmoer de tijd op 48,6 sec.

Biertappen In café 't Brouwershuis in Leende is op 2 december 1981 het snelheidsrecord bier tappen gevestigd door Gery (Gerardus P.M.) van Mierlo (geb. 19 oktober 1949) uit Leende. Er diende een vat van 50 liter te worden leeggetapt. Gery haalde er in 6 min en 5 sec 268 normale glazen bier uit, waarvan brouwerijdeskundigen vaststelden dat geen enkel glas behoefde te worden afgekeurd.

Bierviltjes happen Het record bierviltjes happen (zoveel mogelijk bierviltjes tegelijkertijd tussen de tanden geklemd houden) is verbeterd. Op 30 augustus 1982 bracht Hans Schröder (geb. 11 augustus 1964) uit Lattrop het in bar-disco Tijsscholte in Lattrop tot 52 stuks. De (Grolsch) bierviltjes waren in totaal 11,6 cm dik.

Biljartkeu heffen Tijdens de jaarlijkse Orangerie in Breda is het record biljartkeu heffen gevestigd door Philion Backx (geb. 14 oktober 1957) uit Breda met 4 uur 37 min op 13 augustus 1982. De biljartkeu wordt op één vinger in evenwicht gehouden; bewegen, hurken, op één been staan en zelfs tapdansen zijn daarbij toegestaan. Pauzes niet.

Bloemstuk langste Tijdens de jaarlijkse Floraliafeesten is in Nieuwe Niedorp bij Bloem- en Tuinboetiek De Zonnebloem op 15 en 16 september 1984 het langste bloemstuk tot stand gebracht. Het 150 m lange bloemstuk is van ca. 1000 bossen bloemen in velerlei soorten gemaakt in 200 manuren door Wijnand en Julia Oostveen, Marina, Erna en Bart Oostveen uit Nieuwe Niedorp en door Nel Sepers uit Winkel, Marianna Kostelijk uit Zuid Scharwoude en Rene Bakkum uit Schagen. Het werd bij de bloemenboetiek op straat uitgelegd.

Box zitten Het box zitten heeft zijn eerste Nederlandse recordpoging beleefd op 1/15 februari 1982. Gedurende die tijd, 336 uur lang (met de gebruikelijke pauze van 5 min per uur), hebben F. Muurman (geb. 21 september 1944) en M. Johannes (geb. 15 februari 1960), beiden uit Veendam, in een kinderbox gezeten van 75 bij 95 cm. De box was geplaatst in een bungalowtent voor het huis van de heer Muurman.

Brand blussen Tijdens brandweergefeesten in Cuijk op 20 juli 1985, georganiseerd door de vrijwillige Cuijse brandweer, is het record brand blussen gebracht op 4 min 47 sec door H. Bunthof (geb. 11 oktober 1952) en A. Nijs (geb. 12 november 1958), beiden uit Oss. Zij moesten daartoe 100 m slang (2") uitleggen; vervolgens ging een van hen terug om 'water te halen'. Daarna vlambord omspuiten, terug voor 'water af', volgens de regels opruimen en alles weer neerleggen bij de startlijn.

Breien Het Nederlandse record staat met 2029 steken in 30 min (naalden nr. 3, synthetische garens) op naam van mevrouw K. Varwijk-Kort (geb. 27 september 1936) uit Dedemsvaart. Het record werd gevestigd op 2 september 1981 in het zwembad Het Keerpunt in Dedemsvaart waar op dat moment een avondzwemvierdaagse gehouden werd door de Stichting Dedemsvaria.

Caramboles maken Voor het TROS-televisieprogramma *De eerste de beste*, opgenomen op 1 oktober 1980, maakte de 22-jarige J. Arnouts uit Etten-Leur 500 caramboles achtereen in 39 min en 9,5 sec.

Champagne schenken Een zeskantige piramide, bestaande uit 1124 champagnecoupees in 17 verdiepingen met één coupe als top, het geheel op een tafel met glasplaat onder een hoek van 7°, werd op 16 december 1983 opgebouwd in het Casino te 's Hertogenbosch. Via het bovenste glas werd door steeds 4 schenkers de gehele piramide gevuld met champagne, waarvoor 311 flessen van 0,75 liter nodig waren. De bouw van de piramide kostte 7½ uur, het vullen 50 min. Het gehele evenement, ter gelegenheid van het jaarfeest van de Océ Nederlandse Verkoopmaatschappij, werd aangeboden en uitgevoerd door Van der Heijden Cuisiniers B.V. in Vught, met 11 medewerkers. TROS-televisie maakte opnamen voor het programma *De eerste de beste*.

Dakzitten Het record in deze categorie staat met 48 uur op naam van Marc Vergauwen (geb. 3 september 1958) uit Lier. Hij zat op 17/19 augustus 1984 op het dak van Herberg De Klok in Lier.

Het record bij de dames staat op 45 uur, gevestigd door Jolanda van den Berg (geb. 24 juli 1965) en Melanie Piepers (geb. 29 juni 1969) uit Uitgeest op 24/26 juni 1983.

Damstenen stapelen Tijdens het sneldamtoernooi 'Damen op de Dam', voor de 5de maal gehouden op 27 augustus 1983 in Amsterdam onder auspiciën van de Koninklijke Nederlandse Dambond, heeft Robert Staubesand, 11 jaar oud, uit Amsterdam, kans gezien 65 damstenen op elkaar te stapelen in 7 min. Het sneldamtoernooi op de Dam (ca. 200 deelnemers) geldt tevens als opening van het damseizoen.

Robert Staubesant uit Amsterdam stapelde 65 damstenen op elkaar.

Langste dans De langste dans qua afstand vond plaats in Rotterdam. Onder auspiciën van de Stichting Umbrella legden meer dan 600 dansers dansend de weg af van het Schouwburgplein naar het Zuiderpark in Rotterdam-zuid, een afstand van 8500 m in 1 uur 35 min. De bonte stoet bestond, naast een kerngroep van 17 marathon-dansers, uit ca. 600 andere deelnemers uit Rotterdam en de regio (een enkele zelfs uit Harlingen), onder wie verscheidene delegaties van de Rotterdamse dans- en balletscholen. Alle vormen van dans waren aanwezig, van aerobica tot klassiek ballet, van dansende roller-skaters tot ballroomdansers.

Disco dansen Het Nederlandse duurrecord werd op 19/22 juli 1985 verbeterd in discotheek Vanity in Vlagtwedde door Roelf v.d. Wal (geb. 5 juni 1965) uit Vlagtwedde, uit een groep van 8 deelnemers danste hij 75 uur lang.

Deegrolgooien Het Nederlandse record staat met 26,84 m op naam van Marja Bekhuis (geb. 24 juni 1961) uit Geesteren. Het record werd gevestigd tijdens een spelendag op 28 augustus 1983 in het kader van het 50-jarig bestaan van de R.K. Voetbalvereniging Stevo in Geesteren. Vele van de spelen en wedstrijden waren afkomstig uit het Guinness Record Boek.

Discjockey De Nederlandse discjockey met het grootste uithoudingsvermogen is Ad Ottolini (geb. 17 maart 1959) uit Zijpe. Van 3/22 september 1982 draaide hij 451 uur achtereen platen in Café Spoorzicht in Oudesluis (gem. Zijpe).

Fietsen, Achteruit In het kader van 'Gendt 750 jaar stadsrechten' heeft Edwin Grob (geb. 9 april 1969) uit Gendt het eerste Nederlandse record achteruit fietsen gevestigd. Op het industrieterrein van zijn woonplaats legde hij op 25 september 1983 op deze wijze 72,436 km af in 4 uur 48 min.

Flipperen Het Nederlandse duurrecord flipperen staat met 89 uur 4 min 13 sec op naam van Bruno van der Hoek (geb. 4 juni 1964) uit Ouwerkerk. Hij deed zijn recordpoging met André en Martin Koot uit Ellemeet op 29 september/3 oktober 1981 in 't Cafeetje in Renesse. André en Martin moesten na 45 uur 59 min resp. 78 uur 27 min afhaken. De flipperlust is bij deze drie na de krachtproef niet verminderd.

Haken Ria v.d. Honing uit Wormerveer had in juli 1985 een ketting gehaakt van 40 000 m. In deze categorie dient de gebruikte draad overal van dezelfde dikte te zijn en de ketting uit één stuk te bestaan (geen aaneengeknoopte delen). Ria v.d. Honing streeft nu naar het wereldrecord.

Handen schudden Na een oproep daartoe, geplaatst in de krant door het plaatselijk Oranjecomité, heeft Henk Marchal (geb. 14 januari 1947) uit Wijk bij Duurstede 13 200 handen geschud in 18 uur 10 min op 30 april 1984.

Het record handen schudden staat op naam van Henk Marchal.

Hooivork gooien Op 16 juni 1985, tijdens de 9de Boerendag, heeft Paul Beukema (geb. 23 maart 1960) uit Schalkwijk het record hooivork gooien gebracht op 28,67 m.

Huwelijk sluiten Het Nederlandse record staat nog steeds op naam van ds. Bakker, die in de Nieuwe Kerk in Amsterdam op 13 mei 1731 in één dienst 129 paren trouwde.

Kappen In Nederland is het duurrecord kappen (knippen, permanenten enz. van dames, heren en kinderen) verbeterd tot 60 uur en 1 min door L. (Luc) Lorré (geb. 13 maart 1947) uit Amsterdam, op 27/29 juni 1985 in het Winkelcentrum Bisonspoor in Maarssenbroek.

Kauwgom blazen In Nederland was de grootste diameter voor een kauwgomballon 31 cm, geblazen op 8 september 1981 voor het TROS-televisieprogramma *De eerste de beste* door Harm Ewoldt (geb. 5 juni 1963) uit Amsterdam. Maximale hoeveelheid kauwgom: 3 stukjes van het merk Bubblicious.

Klavertjes-vier Recordhoudster in het vinden van klavertjes-vier is ongetwijfeld Nanda Dam (geb. 17 augustus 1964) uit Musselkanaal. Tussen 1 mei 1980 en 1 oktober 1982 vond zij er 476, voornamelijk in Sellingen en omstreken. Bovendien vond ze 11 maal een klavertje-vijf, 5 maal een 'zes', 1 maal een 'zeven' en 1 maal een 'acht'.

Koken Ter gelegenheid van de 'Nacht van Veenendaal' (23/24 juli 1982) heeft Albert Heikamp (geb. 5 juni 1959) uit Veenendaal het duurrecord koken gebracht op 52 uur. Dat gebeurde in Hotel Ibis in Veenendaal op welks parkeerterrein de feestelijkheden plaats vonden die 10 000 bezoekers trokken. Albert is chef-kok in het hotel.

Koek stouwen De sport van het koek stouwen (het opeten van 500 g peperkoek in zo kort mogelijke tijd) heeft een record opgeleverd. In het kader van de eerste lustrumviering van het voetbalelftal Leones 9 at Harrie Pieter Maarten Delicaat (geb. 16 augustus 1957) uit Beneden-Leeuwen op 18 mei 1985 in Sportcafé Leones de voorgeschreven hoeveelheid op in 7 min 1 sec.

Kroonkurkenpiramide Een kroonkurkenpiramide, bestaande uit 9455 kroonkurken, is in 1984 in de loop van ca. 3 maanden gestapeld door Kimo Grashuis (geb. 16 april 1972) en Menno Kanselaar (geb. 21 april 1972), beiden uit Krimpen a.d. Lek. De grondlaag bestond uit 30×30 kroonkurken, daarop 29×29 enz.

Kruipen Het record voor Nederland staat met 20,2 km op naam van Mark (geb. 19 oktober 1962), Ronald (geb. 26 september 1963) en Frans (geb. 17 februari 1966) Nije uit Leiden. Op 27/28 augustus 1982 legden zij die afstand van Leiden naar Noordwijk kruipend af. Bij de passerende automobilisten heeft hun recordpoging enige blikshade veroorzaakt.

Het record plastic-bekers-stapelen.

Munten stapelen Edward Bijnsdorp (geb. 23 augustus 1968) heeft op 20 april 1984 in bijzijn van de redactie van de plaatselijke krant 160 guldens op elkaar gestapeld.

Onder water blijven Het *ononderbroken* wereldduurrecord voor 'scuba' (onafhankelijk en zonder oppervlakte-luchtslangen) is op 105 uur en 6 sec gesteld door Henk Kuhlmann (geb. 16 mei 1948) uit Amsterdam in het Amsterdamse Floraparkbad op 21/25 augustus 1984. Bij recordpogingen als deze zijn maatregelen nodig om het gevaar voor ernstige huidafschilfering te reduceren.

Orgel Het eerste officiële Nederlandse record voor het elektronisch orgel spelen werd op 6/7 oktober 1967 gevestigd door de heer Nico Krap uit Amsterdam (overl. 14 augustus 1974). Hij vestigde het record ter gelegenheid van zijn 40-jarig jubileum: 36 uur 6 min 30 sec, in café-restaurant De Kousenpaal in Zandvoort.

Paalzitten Het Nederlandse record paal zitten zonder kist (paal min 2,50 m hoog, zitvlak 40 × 40 cm) staat met 1014 uur en 45 minuten op naam van Chris Stuifzand (geb. 14 januari 1935) uit Rotterdam, gevestigd van 27 mei tot 8 juli 1982. Het record bij de dames staat met 245 uur op naam van Ingrid Kamp (geb. 11 september 1961) uit Nunspeet. Haar recordpoging duurde van 27 mei tot 6 juni 1982. De poging vond plaats op het sportveldencomplex De snelle sprong te Tegelen ter opluistering van het 25-jarig bestaan van de veteranenafdeling van voetbalvereniging Tiglieja.

Plastic bekens stapelen Tijdens de vakbeurs Horecava '85 op 10 januari 1985 heeft chefkok Roger Steens uit 's-Gravenhage 650 dubbelwand plastic bekens opgestapeld tot een hoogte van 3,65 m in 3 min.

Polsstok springen Tijdens de kampioenschappen fierlijepen in augustus 1983 vestigde Aarth de Wit een nieuw record met 18,61 m. Hij gebruikte een aluminium polsstok van 12,2 m.

Punniken De heer H. van der Laan (geb. 28 juli 1938) uit Heemskerk heeft per juli 1985 een koord gepunnikt van ruim 9 km. Hij is begonnen in 1979 en weet nog steeds niet van ophouden.

Pijp roken Nederlands kampioen pijp roken is de 70-jarige T. de Groot uit Alphen aan den Rijn sedert de nationale kam-

pioenschappen in Haren (NB) op 2 mei 1982. Hij hield zijn pijp 1 uur, 31 min en 6 sec brandend. Gebruikt werden: 3 gr tabak, 2 lucifers, 1 pijpestopper en een houten pijp. De 80 deelnemers hadden één min de tijd om hun pijp aan te steken.

Risk Nadat het duurrecord Risk-spelen op 80 uur was gebracht door Edwin Groeneweg en Michel van Gerven uit Papendrecht en Peter Paul Klapwijk uit Oud-Alblas, werd op 8/11 april 1985 een nieuw record gevestigd met 81 uur door Ron Jansen (geb. 28 januari 1963), Peter Timmermans (geb. 18 april 1963), Eric Schoenmakers (2 juli 1963) en Peter Wouters (geb. 12 april 1963), allen uit Swalmen.

Rolschaatsen Het eerste Nederlandse record 24 uur rolschaatsen is op 2/3 september 1982 gevestigd in Berkel en Rodenrijs. Daar legden Daan Jordaan (geb. 3 augustus 1945), Pieter Steenwijk (geb. 8 juli 1953) en Aldert van der Spek (geb. 7 oktober 1960) allen uit Berkel en Rodenrijs 200 km en 860 m af op een traject van 1210 m. Het evenement vond plaats in het kader van een braderie.

Schommelen Het Nederlandse duurrecord en wereldrecord schommelen staat met 186 uur, van 23 tot 30 juli 1983, op naam van Lutie de Jong (geb. 26 december 1945) uit Oosterwolde, die deze prestatie leverde bij Café De Hoek (buiten) in het Friese Fochtelloo.

Schommelstoel Het Nederlands record stoelschommelen is op 8/10 augustus 1985 verbeterd tot 51 uur 30 min door Aart Niebeek, Suzan de Gelder, Dittie Spijkerboer, Lex v.d. Kraan en José Kamp, allen uit Nunspeet. De recordpoging vond plaats in het clubhuis van de V.V. Nunspeet in het kader van een voetbaltoernooi.

Langste schooldag De langste schooldag duurde 69 uur en werd op 2/5 juli 1985 uitgezet door Hans van Gogh, Dick de Vos, Peter Paul de Jong, Eric Brandenburg, Helen Peters, Claudia Dalm, Stéphan Reket, Quint de Haan, Klazina Hensen, Anneke Herbert, Miranda Dubbeld, Paul den Hollander en Patricia van der Kooi, allen leerlingen van de Christelijke Scholengemeenschap C.S.G. Henegouwerplein in Rotterdam. Deze lesmarathon begeleidde een geldinzameling voor Bangladesh.

Shaggies draaien Het record shaggies draaien staat op naam van John Kops (geb. 5 juni 1958) uit Spijkenisse. In 50 uur en 12 min, op 8/10 oktober 1981, draaide hij in het winkelcentrum Babylon in Den Haag 10 000 stuks.

Langste sigaret Op de activiteitendag van de Philips van Horne Scholengemeenschap in Weert, 12 juni 1984, hebben Bart Blikman, Peter Pagie, Peter-Paul Donkers, Angelique van de Vin, Robert Hendriks, Rob Grein en Nancy Jacobs een sigaret gedraaid van meer dan 30 m.

Steltlopen Tijdens de jaarlijkse wedstrijden om het Nederlands kampioenschap steltlopen in Didam vestigde Frank Schuijling (geb. 25 maart 1968) een recordtijd op de 100 m (keerpunt op 50 m) van 19,49 sec. Bij de dames noteerde Willy Kraus (geb. 18 mei 1968) 35,49 sec. Beide steltlopers komen uit Didam. De wedstrijden vonden plaats op 1 september 1984.

Stenen doorslaan In het kader van de Kerstsportshow 1983 in de Groenoordhallen in Leiden is op 23 december het record stenen doorslaan gevestigd. De stenen, duroxblokken van minimaal 24 x 49 cm en 5 cm dik, worden daartoe opeengestapeld, gescheiden door hout van 1,5 cm dik, waarbij tussen de onderste steen en de vloer een ruimte moet vrijblijven van minimaal 3 cm. De record-kandidaat staat op deze zelfde vloer en slaat met de blote vuist, de knokkels omlaag gericht, in neergaande richting. De recordpoging is beperkt tot één slag. Recordhouder werd A. P. van der Luit (geb. 13 september 1945) uit Leiden. Hij sloeg in één slag 6 stenen door.

Step rijden *Eenpersoons* Het nieuwe record autopedsteppen staat thans met 242 km en 431 m in 13 uur op naam van Ben Westervoorde (geb. 7 september 1955) uit Rotterdam. Hij deed zijn recordpoging op een rond parcours van 4985,75 m op 5 juli 1985 in Berkel en Rodenrijs.

Tweepersoons Ter gelegenheid van de Braderie in Berkel en Rodenrijs hebben op 6/7 september 1984 Daan Jordaan (geb. 3 augustus 1945) uit Berkel en Ben Westervoorde (7 september 1955; hij was dus jarig!) uit Rotterdam op de step in 18 uur 28 min 296 km, 69 m en 25 cm afgelegd.

Stoelendans Het langste spel stoelendans werd georgani-

seerd met 1123 leerlingen en mentoren van de Andreas Scholengemeenschap in Zevenaar op 25 mei 1984. Na 30 ronden kwam als uiteindelijke overwinnaar uit de bus Jeroen Boon (geb. 29 september 1970).

Strip tekenen Ter gelegenheid van het 10-jarig bestaan van het St. Ignatius College in Purmerend hebben, op 12 februari 1985, 1109 leerlingen en medewerkers van de school met zelfgemaakt krijt in verscheidene kleuren op het asfalt voor hun school de waarschijnlijk grootste strip ter wereld getekend: 440 m lang en 3 m breed, een oppervlakte van 1320 m². Ze deden dat ook nog in record-tijd: 46 min 37,38 sec. De strip beeldde de geschiedenis uit van de school en wierp een blik in de toekomst.

Telefooncel *Meeste mensen* Het record 'meeste mensen in een standaard telefooncel' is van 18 op 19 gebracht. Ter viering van de nieuwe blokhut van Scouting Cunera-St. Marcellinus werkten op 13 november 1983 in Hengelo 19 mensen zich in een door de PTT ter beschikking gestelde telefooncel. De door Raymond Post georganiseerde recordpoging duurde 15 min; alle deelnemers waren, volgens voorschrift, ouder dan 16 jaar.

Touwklimmen Het record touwklimmen (30 m) is op 5 mei 1982 in Pijnacker gevestigd in 83 sec door David van Leeuwen (geb. 7 januari 1966) uit Pijnacker. De startplaats was een vlot in een vijver, het touw hing aan een kraanwagen.

Touwtje springen Voor het Nederlands duurrecord touwtje springen heeft Appie van Unen (geb. 2 december 1955) uit Bussum tijdens opnamen voor het TROS-televisieprogramma *De eerste de beste* op 23 september 1980 in De Meerpaal in Dronten 9 uur, 26 min en 35 sec lang gesprongen. Hij heeft in die tijd 71921 slagen gemaakt.

Uien schoonmaken Het Nederlands record uien schoonmaken staat met 22,67 kg uien in 11 min en 34,49 sec op naam van mevrouw De Vos (geb. 25 april 1941) uit Ooltgensplaat. Zij vestigde het op 9 juli 1980 in De Meerpaal in Dronten.

Vaten springen Op 13 oktober 1984 sprongen Peter van Eijck (geb. 10 maart 1963) en Stef Kuiper (geb. 6 oktober

1962), beiden uit Haarlem, ieder over 7 olievaten (doorsnede 60 cm), een afstand van 4,20 m, op de IJsbahn Thialf in Heerenveen.

Vioolspelen onder water Een Nederlands record onder water vioolspelen is op 13 september 1982 gevestigd door Vincent Schouten (geb. 21 februari 1961) uit Hilversum. In het kader van het 15-jarig bestaan van de Gooise Onderwatersport Vereniging speelde hij in het Bussumse Sportfondsenbad 2 uur 15 min 30 sec lang. De viool is gemaakt van watervast verlijmd materiaal, de snaren zijn van metaal, de stok is opgebouwd uit glasvezels.

Vlegelhangen Het Nederlandse record vlegelhangen (rondhout 60 cm lang, doorsnede 70 mm bovenaan, 48 mm onderaan, 2,5 m boven de grond en bovenaan vast te pakken) is op 3 min 11,3 sec gebracht door William van den Berg (geb. 30 april 1964) uit Rosmalen. De recordpoging, op 20 januari 1984, vond plaats in Café Den Dorsvlegel in Vinkel.

Grootste vlieger Op 8 augustus 1981 is op het strand van Scheveningen een vlieger opgelaten met een oppervlakte van 553 m² (16,3 × 32 (tot 35,8) m). Het gewicht bedroeg 230 kg, de inhoud 1 miljoen liter. Er waren 10 toomtouwen nodig, maar geen stokken; verankering geschiedde aan een tractor. De vlieger, waarvoor 2500 m spinnakernylon gebruikt is, heeft bij wind van 4 à 5 m/sec 27 min gevlogen; hoogste punt 40 m. Onder leiding van Gerard van der Loo uit Den Haag hebben 10 mensen aan deze prestatie gewerkt.

Langste De langste vlieger ter wereld is de 'Thaise slang' met een lengte van 650 m. De vlieger is gemaakt door Herman van den Broek uit Maarssen en Jan Pieter Kuil uit Nieuwegein, van spinnaker nylon en polyethyleen, de oppervlakte is 770 m². Hij is op 11 augustus 1984 opgelaten door Herman van den Broek en heeft 22 min 50 sec gevlogen op 300 m in Uithuizen.

Waterfietsen Het Nederlandse record waterfietsen is op 29 september 1983 op open zee gebracht op 43,3 km in 11 uur en 35 min door Hans van Egmond (geb. 26 februari 1947), snackbarhouder en stuntman uit Huizen N.H. Hij legde die afstand af op de Noordzee, van Egmond naar Scheveningen.

WC-pot zitten Dit Nederlandse record is gesteld op 100 uur door Gerard Sijbers (geb. 15 oktober 1955) en zijn schoonvader Piet Boudestijn (geb. 30 juli 1939) beiden uit Zutphen. Gebruikt werden standaard wc-potten en leunen was uitgesloten. Het record werd verbroken in Café De Oude Poorte in Zutphen.

Wip marathon Het Nederlandse record in deze categorie is op 65 uur en 25 min gebracht door Hans Jaspers Fayer (geb. 24 november 1967), Henk van der Sleen (geb. 4 oktober 1967) en Jan Jonkman (geb. 13 september 1967), allen uit Hoogeveen. De 4de kandidaat, Henri Schoeman (geb. 19 december 1968) uit Hoogeveen, viel uit na 32 uur 20 min; hij werd voor de resterende 33 uur 5 min vervangen door René Velthuis (geb. 8 december 1967), ook uit Hoogeveen. Het evenement vond plaats op 17/20 oktober 1983.

Ijsblokjes stapelen Het Nederlandse record ijsblokjes stapelen is op 12 januari 1983 gevestigd met 148 stuks in 4 min door Han Hoonakker (geb. 15 januari 1969) uit Amsterdam. Hij stapelde de ijsblokjes een voor een zonder gebruik van hulpmiddelen (als handschoenen of zout) op een gekoelde plaat van ca. 0 °C tot een hoogte van 47 cm. Het evenement vond plaats in het RAI-gebouw in Amsterdam tijdens de Horecava 1983 als onderdeel van demonstraties door Haag Techno BV, importeur van koelkasten.

Ijsje scheppen Het eerste record ijsjes scheppen is gevestigd. Op 20 april 1985 schepte Ger Boshuizen, eigenaar van Snackbar Bolle Jan in Rotterdam, 4200 biscuit-hoorntjes vol met 2 bolletjes ijs in wit en groen, de kleuren van Rotterdam; hij deed er 3 uur, 54 min en 46 sec over. Voor de grondstoffen en de nodige apparatuur kreeg hij de medewerking van het bedrijfsleven. De ijs hoorntjes werden aangeboden aan het bijzonder talrijke publiek.

Langste appelcarré Om wat meer aandacht op de fraaie dorpen Ameide en Tienhoven te vestigen besloten René de Vaal (geb. 27 mei 1955) en Veronica van de Berg (geb. 4 aug. 1942), samen met een zestigtal leerlingen van de kok- en banketbakkerscholen uit Gorkum en Rotterdam, een appelcarré te maken van 300 m lang. Met 484,22 kg deeg, 290 kg appels, 8,8 kg kaneel, 22 kg rozijnen, 50 kg suiker, 44 kg paneermeel en 1000 eieren kwam de supercarré, die dwars door Ameide werd aangelegd, tot stand. Voor het kneedwerk was een betonmolen nodig en er moest een lopende band aan te pas komen om de lange taart in het gareel te krijgen. Het geheel heeft 7 uur en 25 minuten in beslag genomen.

Grootste krentenbrood Vier bakkers, R. Beukema (geb. 11 juni 1932), M. Aardema (geb. 25 mei 1941) en T. de Jager (geb. 2 juli 1944) uit Nieuw-Amsterdam en H. A. Fokkens (geb. 28 mei 1951) uit Emmen, hebben op 19 juni 1982 een krentenbrood gebakken met een lengte van 20 m, een breedte van 40 cm en een gewicht van 300 kg; duur 4 uur en 40 min. Er ging 105 kg bloem in alsmede 85 kg krenten, 70 liter water en 21 kg hulpgrondstoffen.

Grootste pannekoek In Pijnacker is op 30 mei 1983 een pannekoek gebakken met een diameter van 6 m door 10 medewerkers van de Oranjevereniging ter plaatse. Het bakken duurde ca. 20 minuten. De 200 liters beslag werden daartoe door middel van een kraanwagen in de enorme pan gegoten die op een vlot in de vijver aan de Nobellaan stond.

Pâté *Grootste* In het kader van de 50ste Paasveetentoonstelling op 30/31 maart 1985 in de Brabanthallen in Den Bosch is door J. Coymans uit Den Dungen, M. Coymans uit St. Michielsgestel, F. van Iersel, J. Mencke, F. Reek en J. Brok uit Den Bosch een pâté gemaakt van 20,3 m² met een gewicht van 1193 kg. Ingrediënten waren o.a. 300 kg varkenslever en 700 kg kinnebakspek. Het werk kostte ca. 170 manuren.

In Den Bosch werd een pâté gemaakt van 1193 kg.

Grootste pizza De grootste Nederlandse pizza had een diameter van 5 m (oppervlakte 19,64 m²). Hij werd op 1/2 maart in het Pizza Afhaalcentrum Sandro in Apeldoorn in 11 werkuren vervaardigd door eigenaar Sander van Betten met 7 helpers. Verwerkt werden 90 kg deeg, 35 kg paprika, 40 kg kaas, 12 kg ham, 35 kg champignons en 40 liter tomatensaus. Deze pizza werd geschonken aan het kinderkuis Caesarea in Ugchel.

Langste salade De langste salade, 206,40 m lang, is op 22 juli 1985 in 5 uur en 20 min gemaakt door Jan Kluin, Lieneke Kluin, Hans Kluin en Hans v.d. Assen uit Biddinghuizen, Sjoerd Haanstra en Henny Haanstra uit Harderwijk en Erik Wallenburg uit Zeewolde. Behalve 600 kg huzarensalade bevatte de salade velerlei groenten als paprika's, tomaten, sla maïs en asperges, en vruchten van allerlei soort als meloenen, kersen, ananas, kiwi's en walnoten. Het evenement vond plaats in het bungalowpark De Bremerberg in Biddinghuizen.

Grootste soep De grootste Nederlandse pan soep bevatte 6840 liter en werd op 23 februari 1985 vervaardigd in Katwijk aan Zee ter gelegenheid van de Culinaire Dagen. De soep heeft 115 ingrediënten, bijeengebracht door de inwoners

van Katwijk, vandaar de naam 'Broddellapsoep'. De makers waren R. B. Hufkens (chef-kok), A. Oostra (chef-kok), K. Remmelzwaal, H. Wernars en M. Abels, allen uit Katwijk aan Zee, en de leerlingen van de Scholengemeenschap 'Mondriaan' in Leiden P. van Ulden, K. van Alewijk, R. v.d. Peet, I. Korpershoek en C. Holverda, aangevoerd door hun leraar, de heer Barkema, alsmede B. van Nieuwpoort en D. Jagerman (organisator en realisator in opdracht van de Ondernemers Vereniging 'Hoornesplein'), beiden uit Katwijk aan Zee. Het trekken van de bouillon duurde 6 uur, het koken 4 uur. De opbrengst was voor een goed doel.

Grootste speculaaspop De grootste speculaaspop had een lengte van 294 cm en een breedte van 100 cm. Het gewicht bedroeg 52,35 kg. De pop werd op 24 september 1981 in Loenen a.d. Vecht gebakken door Marten Otten (geb. 5 december 1941), Jacques Kranenburg (geb. 26 december 1930) en Bert de Koning (geb. 11 december 1956), de beide laatsten uit Vreeland. Het gehele proces vergde 10 uur en 35 min. De pop werd gedecoreerd met 1120 amandelen.

Grootste spiegelei Op een vlot in de vijver aan de Nobel-laan in Pijnacker, is door 10 medewerkers van de Oranjevereniging op 30 mei 1983 een spiegelei gebakken, bestaande uit 2148 eieren, met een diameter van 6 m (oppervlakte 28,3 m²). De dooiers werden in de enorme pan gedeponeerd met behulp van een kraanwagen. Het publiek mocht proeven.

Hoogste taart met meeste lagen Deze grootste taart ter wereld, geboren uit een droom van Herman Wolters, club- en buurthuisvrijwilliger in Almelo, had een hoogte van 12,84 m en bestond uit 39 lagen. De onderste laag had een diameter van 250, de bovenste van 30 cm.

De taart is in het kader van de jaarlijkse Vakantie Spelweek voor de 4- tot 12-jarige jeugd gemaakt op 19 augustus 1983 in het Almelo Clubhuis en werd 3945 kg zwaar. De bereidingstijd was 9 uur; de bereiders waren Gerrit Bokhove (geb. 1 september 1952) uit Almelo, Jan Bokhove (geb. 15 januari 1948) uit Diepenheim, Rob van der Maas (geb. 5 februari 1951) uit Almelo, Huub Kamphuis (geb. 25 maart 1953) uit Albergen en Gerbert Kroeze (geb. 11 juni 1964) uit Almelo. Ze gebruikten o.a. 5400 eieren, 150 kg suiker en 250 kg marsepein.

Grootste vlaai De grootste vlaai had een diameter van 6 m en is toe bereid en gebakken door leden van de Oranjevereniging Pijnacker (daartoe in staat gesteld door Hero conserven en de Pijnackerse middenstand) in totaal $2\frac{1}{2}$ uur (baktijd 30 min) op 30 april 1985. De vlaai werd gebakken op een vlot in de vijver aan de Nobellaan in Pijnacker en bevatte o.m. 100 kg meel, 40 kg boter en 800 kg vruchtengelei van 5 soorten vruchten. Hij werd geserveerd aan de toeschouwers.

Grootste rookworst De grootste Gelderse rookworst, in de gebruikelijke rondgebogen vorm, met een lengte (gemeten langs de buitenzijde) van 4,75 m, een diameter van 20 cm, een omtrek van 62 cm en een gewicht van 116,70 kg, is op 10/11 november 1983 in Arnhem gemaakt door leden van de Nieuwe Arnhemse Slagers Patroons Vereniging. Dat gebeurde ter gelegenheid van het 750-jarig bestaan van Arnhem. De record-worst (toe bereid bij Slagerij Evers, gekookt in het gemeentelijk slachthuis en gestopt in een speciaal uit Japan geïmporteerde darm) werd op 14 november aangeboden op het gemeentehuis, aangesneden door de burgemeester en verdeeld onder de vele toeschouwers.

Grootste zult Door 50 Limburgse slagers is op 11-12 september 1982 de grootste zult gemaakt, 1050 kg zwaar en met een doorsnee van 3,60 m. Voormannen hierbij waren Frans Jansen en S. Houben uit Maasbracht, M. Poels uit Roermond en I. Metsemakers uit Herten. De pan (met dubbele bodem, waartussen ijs) werd gemaakt door Machinefabriek St. Antonius. De record-zult werd gemaakt ter gelegenheid van het 750-jarig bestaan van de stad Roermond, door de Roermondse slagers in optocht vervoerd en ten slotte in 10 000 stukjes op roggebrood aangeboden aan de bevolking.

Hoogste prijs schilderij Op 14 maart 1983 werd op de Amsterdamse veiling Sotheby-Mak van Waay een winterlandschap van Salomon van Ruysdael ($\pm$ 1600-1670) verkocht voor het recordbedrag van 880 000 gulden. Nog steeds (1985) de hoogste prijs ooit op een Nederlandse veiling betaald. Het schilderij, dat een bevroren rivier bij Utrecht voorstelt, werd gekocht door een Engelse handelaar.

Meeste schilderijen Paulus Potter (1625-1654) maakte in zijn korte volwassen leven 177 bekende schilderijen. Hiervan tonen er 155 dieren in het landschap en 10 dieren in stallen.

Talen In Nederland worden 2 inheemse talen gesproken: Nederlands en Fries. Ca. 400 000 spreken 'van huis uit' Fries, ca. 550 000 *kunnen* Fries spreken.

Langste woord Het langste woord dat voorkomt in het Nederlandse woordenboek is: wapenstilstandsonderhandelingen (31 letters).

Langste woord Het langste woord dat tot nu toe is voorgekomen in een Nederlandse kruiswoordpuzzel is 'koolstof-zwavelverbindingstoepassingsmogelijkhedenonderzoek' (60 letters). De puzzel heeft 826 omschrijvingen horizontaal en 814 omschrijvingen verticaal en is gemaakt door Harold Spaninks (geb. 1 november 1964) uit Tilburg. De eerste kruiswoordpuzzel in Nederland verscheen op 2 februari 1925 in het blad van Dalmeyers Volksuniversiteit.

Langste zin De langste bekende zin in de moderne Nederlandse literatuur staat waarschijnlijk in een werk van W. F. Hermans (geb. 1921): *De God denkbaar denkbaar de God*. De zin, die begint op pag. 23 en eindigt op pag. 27, telt 1239 woorden, 2 afkortingen, 3 getallen, waarvan 1 in Romeinse cijfers, 103 komma's, 2 dubbele punten en 3 punten met inbegrip van de punt die de zin afsluit.

Langste plaatsnaam De langste Nederlandse plaatsnaam is Gasselternijveenschemond (23 letters).

Familienaam In Nederland is de meest voorkomende familienaam De Vries, nog vóór het zo voor de hand liggende Jansen.

Oudste krant De oudste nog bestaande krant op commerciële basis is het *Haarlems Dagblad/Oprechte Haarlemsche Courant*, uitgegeven in Haarlem. De krant verscheen voor het eerst op 8 januari 1656 (van welke datum nog een exemplaar bewaard gebleven is) als *Weeckelycke Courante van Europa*.

Vroegste krant De vroegste Nederlandse krant werd uitgegeven door Abraham Verhoeven in Antwerpen in 1605. De krant, *Tijdinghen* genaamd, was zelfs al geïllustreerd.

Geïllustreerd Het eerste geïllustreerde tijdschrift in Nederland was *Elseviers Geïllustreerd Maandtijdschrift*, dat bestond van januari 1891 tot 1940.

Schoolkrant *Grootste* De grootste Nederlandse schoolkrant kwam uit op 20 april 1983 in een oplage van 50 000 exemplaren. De krant, *De Zuidwester* van de Chr. Scholengemeenschap Westland-Zuid, kwam in deze (eenmalige) opmerkelijke oplage uit ter gelegenheid van het 15-jarig bestaan van deze Vlaardingse school en de opening van het nieuwe schoolgebouw.

Oudste orgel Het oudste (bespeelbare) orgel in Nederland staat in de Laurenskerk in Alkmaar. Het is een koororgel, dat in 1511 gebouwd werd door Jan van Koven uit Amsterdam.

Oudste harmonieorkest Het oudste harmonieorkest in Nederland is St.-Cecilia in het Limburgse Mheer, opgericht in 1821.

Eerste openbare concertzaal De eerste als zodanig gebouwde concertzaal in Nederland voor openbare concerten, was in het gebouw Felix Meritis te Amsterdam, ingewijd in 1788.

Grootste familiekoor Het grootste familiekoor ter wereld, samengesteld op 3 januari 1968 ter gelegenheid van een familiefeest, is het Van Gernerens Familiekoor uit Rotterdam. Het bestaat thans uit 45 dames en 25 heren, in leeftijd variërend van 14 tot 68 jaar en allen behorend tot dezelfde familie. Dirigent is, ook al 15 jaar lang, Gerard Strootman (geb. 19 augustus 1939) uit Rotterdam. Het koor, dat veelal goed in het gehoor liggende geestelijke liederen zingt, maar ook het Nederlandse populaire repertoire, heeft al enkele LP's gemaakt met orkestbegeleiding. Het treedt gemiddeld 6 maal per jaar op.

Oudste mannenkoor Het oudste Nederlandse mannenkoor is het Koninklijk Toonkunst Mannenkoor Zang en Vriendschap, opgericht op 21 februari 1830, dat nu dus 155 jaar bestaat. Dit bijzonder succesvolle Haarlemse koor bestaat (1985) uit 85 leden, geleid door de heer W. Schmidt.

Kortste gedicht Het kortste Nederlandse gedicht is van Joost van den Vondel (1587-1679). Het telt 3 letters: *U nu!* Hij won er in 1620 een dichtwedstrijd mee in het Muider slot.

Produktiefste dichteres De produktiefste Nederlandse dichteres is waarschijnlijk mevr. Helena A. de Vreese-Kroon (geb. 1 oktober 1904) in Leiden. Zij is neerlandica en begon in 1912 met het schrijven van gedichten. Na 800 gedichten ging zij over op kwatrijnen, later koos zij voor het 'rondijn'. Het totaal van haar gedichten omvat nu (1985) 11 025 stuks.

Eerste, openbaar De eerste Nederlandse openbare bibliotheek werd in Leiden opgericht in 1382 en bestond uit de nagelaten boekerij van de Leidse geleerde Filips van Leiden. Bij testament beschikte Filips dat zijn bibliotheek openbaar moest zijn en beheerd zou worden door de vicaris van de St. Andriesskapel in de Hooglandse kerk.

Eerste boek Het eerste in Nederland gedrukte boek was naar alle waarschijnlijkheid de *Historia scholastica* van Petrus Comestor (Utrecht, 1473). De drukkers waren Nicolaus Ketelaer en Gerardis de Leempt.

'Kaart' van Nederland De oudste kaart van Nederland maakt deel uit van een wandschildering in de bibliotheek van

het Palazzo Vecchio in Florence, Italië. Hij stamt uit de 11de of 12de eeuw en geeft o.a. de plaatsen Harderwijk, Maastricht en Nijmegen aan.

Zeeatlas De eerste gedrukte zeeatlas, *Spiegel der zee-vaerd*, werd vervaardigd door Lucas J. Waghenaer en in 1584 gedrukt door de uit Vlaanderen afkomstige Christoffel Plantijn, universiteitsdrukker te Leiden.

Wegenkaart De eerste wegenkaart van Nederland werd in 1883 uitgegeven door de ANWB.

Record filmbezoek *Eén film* Mevr. W. L. A. Batterman-Meijer (geb. 8 november 1904) uit Den Haag heeft de film *The sound of music* sinds de Nederlandse première 137 maal gezien (tot juli 1985).

Langst werkende journaalcommentator Op 15 juli 1946 trad Philip Bloemendal (geb. 25 juni 1918), thans wonend in Amersfoort, in dienst van Polygoon als commentator voor Polygoon Cinema Nieuws, een functie die hij (juli 1985) nog steeds bekleedt. Zijn salaris in de begintijd bedroeg 100 gulden per week.

Het Polygoon-nieuws (Polygoon is nu een dochteronderneming van NV Cinecentrum in Hilversum) wordt elke week in ca. 250 bioscopen gedraaid. Philip Bloemendal werd verschillende malen onderscheiden; (1973 ridder in de orde van Oranje-Nassau).

Oudste radioprogramma Het oudste Nederlandse radio-programma dat nog steeds uitgezonden wordt, is AVRO's *Radiojournaal*; de eerste uitzending vond plaats op 4 februari 1934. De enige onderbreking vormden de jaren van de Tweede Wereldoorlog. Het oudste programma dat geen actualiteiten tot onderwerp heeft, is de *Hersengymnastiek*, eveneens van de AVRO, dat voor de eerste maal op 26 mei 1938 werd uitgezonden.

Langste radio-uitzending Het record van 72 uur voor de langste ononderbroken radio-uitzending over één onderwerp, nl. Elvis Presley, staat op naam van Fred Bachofner (geb. 9 april 1940), Michael Bakker, programmaleider (geb. 11 juli 1961), Ron Castermans (geb. 16 augustus 1968), alle

De eerste wegenkaart van Nederland werd in 1883 uitgegeven door de ANWB.

drie uit Amsterdam en Roland Hoogland (geb. 24 juli 1961) uit Hoofddorp. Dit evenement vond plaats van 16 t/m 18 november 1984.

Langste T.V.-uitzending De langste ononderbroken televisie-uitzending onder één en dezelfde regisseur was de **Nederlandse** AVRO Televisie-productie *Open het dorp* met een duur van 23 uur en 20 min, op 26-27 november 1962; regis-

seur was Theo Ordeman, de presentatie was in handen van mevr. Mies Bouwman.

Langst lopende televisieprogramma Het oudste Nederlandse televisieprogramma dat nog steeds wordt uitgezonden, is de KRO-actualiteitenrubriek *Brandpunt*; de eerste uitzending vond plaats 22 oktober 1960.

Talkshow meeste gasten Het grootste aantal mensen dat actief deelnam aan een live talkshow, was te zien op 3 september 1982: 52 gasten in 50 min. Het programma *Hoeveel mensen gaan er in een talkshow* werd geproduceerd door Gert-Jan Dröge (geb. 23 april 1943). Presentator Jan Lenferink (geb. 9 december 1948) ontving zijn 52 gasten (voor het merendeel 'bekende Nederlanders') en sprak met ieder van hen afzonderlijk.

Succesvolste artiest Van Koos Alberts verschenen eind 1984/begin 1985 tegelijkertijd drie singles in de Nationale Hitparade, de Nederlandse Top 40 en de Tros Top 50: *Ik verscheurde je foto*, *Waarom ben ik met kerstmis*, *Gisteren heeft zij mij verlaten*.

Koos Alberts.

Top 40 Singles De Nederlandse Top 40 werd voor de eerste maal gepubliceerd op 9 januari 1965 door de Stichting Nederlandse Top 40 in Hilversum; nr. 1 was toen *I feel fine* van de Beatles. De plaat stond 5 weken op de eerste plaats en bleef 16 weken op de lijst staan. Langst op nr. 1 stond *Ich bau dir ein Schloss* van Heintje: 10 weken, van 29 juni 1968 af en in totaal 27 weken op de lijst. *Huilen is voor jou te laat* van Corry en de Rekels kwam het langst in de Top 40 voor: 41 weken, van 11 april 1970 af, met als hoogste plaats nr. 5. De meeste platen op de eerste plaats hadden de Beatles, in totaal 18. De meeste platen in de Top 40 had Cliff Richard met 55 (cijfers t/m 1984).

Top 50 LP's De eerste LP Top 50 werd gepubliceerd op 7 september 1974; nr. 1 was toen *Vroeger of later* van Robert Long, die in totaal 118 weken op de lijst bleef staan. Het langst op nr. 1 stond de soundtrack van *Saturday night fever* met 19 weken. Langst in de Top 50 stond *Once upon a time in the West*: 182 weken, van 21 december 1974 af, met nr. 2 als hoogste plaats. The Rolling Stones hebben met de meeste LP's op nr. 1 gestaan, nl. met 8. James Last had, met 29, de meeste platen op deze lijst (cijfers t/m 1984).

Jongste platenmiljonair De jongste zanger die van één opname een miljoen platen verkocht, was de Nederlander Heintje Simons met de single *Mama* in 1968. Hij was toen 12 jaar.

* Atletiek

Vroegste vermelding Baan- en veldatletiek dateren reeds van de antieke Olympische Spelen. De oudste nauwkeurig bekende Spelen vonden plaats in juli 776 v.C.; het hardlopen werd toen gewonnen door Koroibos. De oudste bekende prestaties zijn een sprong van 7,05 m door Chionis van Sparta (rond 656 v.C.) en een discusworp van 100 cubits (ca. 46 m) door Protesilaos.

Meeste titels Elly van Hulst (geb. 9 juni 1959) is in 1984 in totaal op 9 officiële door de K.N.A.U. en de I.A.A.F. erkende atletieknummers kampioene van Nederland geworden. Hiermee verbeterde zij het oude record van Carla Beurskens, die in 1981 tot 7 nationale titels kwam. Elly werd kampioene in de volgende onderdelen: 800 m, 1500 m, 3000 m, (indoor); 800 m, 1500 m, 3000 m, 5000 m, 10 000 m, 10 000 m op de weg (outdoor).

1000 km hardlopen In april 1978 is de Amsterdamse atletiekvereniging AAC er met 40 lopers in geslaagd het officiële wereldrecord 1000 km (40 × 25 km) hardlopen te verbeteren. Het nieuwe record, 62 uur, 44 min en 30 sec, komt in de plaats van het record van de Edamse atletiekploeg, die er goed 5 uur langer, nl. 67 uur, 45 min en 18,8 sec, over deed. Snelste van het AAC-team was de toen 24-jarige marathonloper Martin Beck met 1 20 29 over 'zijn' 25 km. Het gemiddelde van de ploeg lag op ca. 1 33 per 25 km.

Batavierenrace De jaarlijkse estafetteloop van Nijmegen naar Enschede, de Batavierenrace, die over het grondgebied van Nederland en Duitsland voert met een totale afstand van 171,4 km, startte op 27 april 1985 met 5775 deelnemers. Elk team bestond uit 7 dames, 18 heren en een leider. Winnaar was de Wageningse studentenatletiekploeg Tartletos 1 in de tijd van 9 uur, 48 min en 50 sec. De langzaamste ploeg legde de afstand in 17 uur, 42 min en 6 sec af.

Duurrecord achteruitlopen Op 15 maart 1985 hebben Cees van der Jagt (geb. 21 oktober 1966) en Bas Vos (geb. 11 juni 1967) het record achteruitlopen gebracht op 6 uur en 18 min. Zij legden via Uddel, Elspeet, Staverden, Speuld, Ermelo en Harderwijk 35,4 km af.

100 km hardlopen op klompen Hendrik Doornekamp (geb. 12 augustus 1923) won op 12 september 1981 in Winschoten een hardloophwedstrijd over 100 km op klompen, in 12 uur, 38 min en 58 sec.

* Biljarten

Vroegste vermelding Biljarten werd voor het eerst genoemd in de Franse literatuur in 1429. Van Lodewijk XI, koning van Frankrijk, wordt vermeld dat hij een biljart bezat.

Duurrecord In Café-restaurant *De Lieberg* te Hilversum heeft van 13-18 mei 1985 Cees Limper uit Baarn met inachtneming van de toegestane rusttijden het duurrecord biljarten op 128 uur gebracht.

BESTE NEDERLANDSE SPELERS ALLER TIJDEN

(Per 1 augustus 1985)

	titels	Nederlands kampioen- schap	Europees kampioen- schap	Wereld- kampioen- schap
H. Vultink	49	42	4	3
P. v.d. Pol	38	29	7	2
H. Scholte	30	23	7	
Chr. v.d. Smissen	23	18	5	
J. Sweering	18	17		1
H. Robijns	17	14		3
P. de Leeuw	14	12	2	
M. Wijnen	13	12	1	
J. Dommering	12	10	1	1
C. van Oosterhout	11	11		

* Dammen en Schaken

Oorsprong Het damspel is in oorsprong ouder dan het schaken; het werd in Egypte reeds gespeeld in het tweede

millennium v.C. Het vroegste boek over dit spel werd in 1547 geschreven door de Spanjaard Antonio Torquemada uit Valencia.

De naam schaak is afgeleid van het Perzische woord sjah, dat koning of heerser betekent; het spel heeft zich ontwikkeld uit het chatoerangaspel. De vroegste vermelding komt dan ook uit Perzië (Karnamak, omstreeks 600), maar in december 1972 werden in de Sovjetrepubliek Oezbekistan 2 ivoeren schaakstukken gevonden die gedateerd konden worden op ca. 200 n.C. De Fédération Internationale des Échecs, het internationaal overkoepelend lichaam, werd opgericht in 1924.

Duurrecord Cees van der Jagt (geb. 21 oktober 1966) en Pim Keerssemeeckers (geb. 8 juni 1967), beiden uit Vlissingen, hebben van 5 tot 8 april 1983 in het SKW-clubhuis Het Woltershuis te Vlissingen het duurrecord dammen gevestigd. In 81 uur en 10 min speelden zij met inachtneming van de toegestane pauzetijden 83 partijen, waarvan Cees er 68 won, 9 partijen eindigden in remise en 1 partij werd afgebroken.

Meeste wedstrijden In Den Haag speelde op 5 en 6 november 1976 de Nederlander Hans Böhm (geb. 1950) in 26 uur 460 partijen, waarvan hij er 390 won, 49 maal remise speelde en 21 maal verloor, een percentage van 90,1.

Langste match Otto Rost van Tonningen (geb. 25 januari 1931) uit Den Haag en Joop Kraft (geb. 10 maart 1931) uit Nijmegen begonnen op 22 april 1949 in het Nationaal Schaakgebouw Den Haag aan hun eerste partij. Gespeeld wordt met klok, 40 zetten per 2 uur, notatie verplicht. In 1985 zal de 300ste partij gespeeld worden. Sinds 1977 worden de schaakpartijen per brief gespeeld in verband met invaliditeit van een der spelers. De heren zijn van plan om het nog vele jaren vol te houden.

* Hockey

Oorsprong Een afbeelding van 2 spelers met sticks gekruist in de klassieke 'bully'-positie werd aangetroffen in tombe no. 17 in Beni Hassan (Egypte) en is gedateerd op

ca. 2050 v.C. De Fédération Internationale de Hockey werd op 7 januari 1924 opgericht.

Meeste doelpunten Paul Litjens (Nederland) (geb. 9 november 1947) scoorde de meeste doelpunten, nl. 267 in 177 officiële interlands.

Langdurigste wedstrijd De langdurigste internationale wedstrijd nam 145 min in beslag (tot in de 6de verlenging); Nederland versloeg tenslotte Spanje met 1-0 in het olympisch toernooi in Mexico Stad op 25 oktober 1968.

* Klaverjassen

Duurrecord A. v.d. Berg (geb. 9 januari 1968), H. v.d. Grift (geb. 10 december 1960), A. Visch (geb. 8 maart 1966) en G. v.d. Grift (geb. 29 augustus 1967), allen uit Oosterwolde, hebben van 22-26 juli 1985 in Café d'Olde Tipp in Oosterwolde 89 uur geklaverjast.

* Paardrijden

Oorsprong De vroegste aanwijzing voor paardrijden betreft een graving uit Perzië die is gedateerd op ca. 3000 v.C. De rijsschool van Pignatelli in Napels dateert uit de 16de eeuw. Het vroegste bekende springconcours vond plaats in 1869 in de Agricultural Hall, Islington, Londen. De ruitersport vormt sinds 1912 een onderdeel van de Olympische Spelen.

Duurrecord Van 1-4 juli 1982 heeft Arno Gijsberts (geb. 3 juni 1961) bij manege De Vink in Elst het duurrecord paardrijden op zijn naam gebracht door gedurende 72 uur (5 min pauze per uur) in het zadel te blijven. Voor dit record werden 8 paarden van stal gehaald en werd om de 4 uur van rijdier gewisseld.

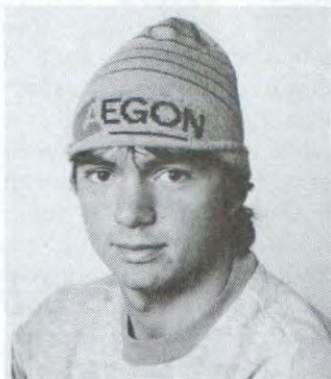
Draverij De meest winnende in Nederland gefokte draver is de (1985) 15-jarige *Kees Verkerk* (Stal Westland, trainer en rijder Gerard van Eykelborg): ruim 800 000 gulden. Het hoogste winstbedrag van een buitenlandse draver in

Nederlands bezit, *Speedy Volita*, is 1 121 682 gulden. Het paard, behorende tot de Stal Meyn in Oostzaan, is na een verblijf van 7 jaar in Nederland naar de Verenigde Staten teruggekeerd. De 2-jarige (nu 4-jarige) Nederlandse draver *Ysvink K* (trainer en rijder Hubert Schoonhoven) won in 1983 8 draverijen en bracht daarmee zijn gewonnen bedrag op 83 575 gulden, hetgeen voor een 2-jarige in Nederland een record is.

* Schaatsen

Oorsprong De eerste vermelding van schaatsenrijden komt voor in de vroege Scandinavische literatuur over de 2de eeuw; men gelooft echter, gesteund door archeologische vondsten, dat de oorsprong nog 10 eeuwen vroeger ligt. De Nederlandse Schaatsenrijders Bond werd opgericht op 17 september 1882, de International Skating Union in 1892 in Scheveningen.

Langste wedstrijd De langste (in afstand) 'regelmatig' gehouden wedstrijd is de Elfstedentocht. De afstand bedraagt 200 km. Na 22 jaar kon deze wedstrijd eindelijk weer worden gehouden op donderdag 21 februari 1985. Sinds die datum staat de snelste tijd op naam van Evert van Benthem (St. Jansklooster): 6 uur, 46 min, 47 sec. Ook in 1986 won hij de wedstrijd. De snelste dame was Lenie v.d. Hoorn-Langelaan (Ter Aar): 7 uur, 33 min, 1 sec, waarmee ze ook nog sneller was dan de vorige mannelijke recordhouder Jeen van den Berg (1954: 7 uur, 35 min).

Het Nederlands record schaatsen op de 1500 m staat op naam van Hein Vergeer.

NEDERLANDSE RECORDS SCHAATSEN

HEREN

Afstand in meters	Tijd min sec	Naam	Plaats	Datum
500	37.4	Jan Ykema	Davos	22 jan. 1984
1000	1 15.35	Sies Uilkema	Davos	31 jan. 1981
1500	1 54.46	Hein Vergeer	Davos	20 jan. 1985
3000	4 05.83	Robert Vunderink	Medeo	21 maart 1982
5000	6 59.73	Hilbert v.d. Duim	Inzell	3 jan. 1982
10 000	14 27.81	Hilbert v.d. Duim	Inzell	7 maart 1982

DAMES

500	41.21	Alie Boorsma	Inzell	13 febr. 1982
1000	1 24.12	Thea Limbach	Inzell	26 dec. 1984
1500	2 06.92	Yvonne van Gennip	Medeo	16 jan. 1984
3000	4 25.01	Yvonne van Gennip	Davos	12 jan. 1985
5000	7 38.87	Yvonne van Gennip	Serajevo	10 febr. 1985

Achteruitschaatsen Op de Deventer kunstijsbaan schaatsste op 31 oktober 1981 A. Hulsebos (geb. 20 december 1933) uit Hoevelaken 500 m achteruit in de tijd van 1 min en 55.19 sec.

* Sjoelen

Het duurrecord sjoelen (volgens de geldende regels) is op 3-5 juli 1984 op 51 uur gebracht door Eltjo Meyer (geb. 8 augustus 1960) uit Veendam. Het evenement vond plaats in Broodjeshuis Henky in Veendam.

* Tennis

Oorsprong Algemeen wordt aangenomen dat het moderne spel zich ontwikkeld heeft als een in de openlucht gespeelde vorm van het oude tennis dat binnen werd beoefend. 'Field tennis' wordt reeds genoemd in een Engels tijdschrift, *Sporting Magazine*, van 29 september 1793. De vroegste poging het spel te commercialiseren kwam van maj. Walter Clopton Wingfield (1833-1912), die op 23 februari 1874 patent nam op een vorm die hij 'sphairistike' noemde, maar die gauw bekend werd als lawn tennis.

Voor amateurs werd in 1968 de mogelijkheid geopend tegen professionals te spelen in 'Open' toernooien.

In **Nederland** werden de eerste tennisclubs in 1882 opgericht: Ready uit Gorinchem en Sphaerinda uit Utrecht. Op 5 juni 1899 werd de Nederlandse Lawn Tennis Bond gesticht welke in 1939 het predikaat Koninklijke verwierf en thans meer dan een half miljoen leden telt.

Langste game Tijdens de nationale indoorkampioenschappen voor de jongste jeugd (meisjes t/m 12 jaar) in de Tesquahal in Ede hebben op 12 februari 1984 Noëlle van Lottum (geb. 12 juli 1972) en Sandra Begijn (geb. 28 februari 1972) een game gespeeld van 52 min. De wedstrijd duurde in totaal 3 uur. Sandra won in 2 sets: 6-0 en 7-5.

Tennismarathon In Nederland speelde Marinus Split (geb. 28 maart 1948) uit Wierden op 27-31 augustus 1979 een tennismarathon die 106 uur duurde tegen wisselende tegenstanders. Hij hield daarbij de toegestane pauzetijd aan van 5 min per uur alsmede de 1 min tussen de games, door de tennisbonden verplicht gesteld. De recordpoging vond plaats in de Stouwehal in Wierden; er was een strikte medische controle en de maaltijden werden door een voedingsdeskundige bereid.

* Voetbal

Oorsprong Een spel dat enige gelijkenis vertoonde met voetbal, zu-zhu genaamd, werd reeds in de 4de en 3de eeuw v.C. in China gespeeld.

Eerste wedstrijd De eerste voetbalwedstrijd in Nederland werd mogelijk gespeeld in 1865 tussen Engelse textielarbeiders uit Enschede en leden van de Britse legatie uit Den Haag. De oudste Nederlandse voetbalclub is de, sinds 1879 Koninklijke, Haarlemse Football Club die in 1879 door de 14-jarige Pim Mulier (1865-1953) werd opgericht. Op zijn initiatief werd op 8 december 1889 de Nederlandsche Voetbal en Athletiek Bond (NVAB) gesticht, waaruit in 1921 de Nederlandsche Voetbal Bond ontstond die in 1929, bij het 40-jarig bestaan, koninklijk werd goedgekeurd. In 1954 werd betaald voetbal in de vorm van semi-professionalis-

me ingevoerd. Thans tellen de bij de KNVB aangesloten voetbalclubs ca. 1,06 miljoen leden.

Eerste interland De eerste wedstrijd van het Nederlandse elftal werd op 30 april 1905 in Antwerpen tegen België gespeeld en werd na verlenging door Nederland met 1-4 gewonnen.

Europa-cup Ajax won de Europa Cup in 3 achtereenvolgende jaren: 1971, 1972 en 1973.

International Ruud Krol (geb. 24 maart 1949) is met 83 keer (van 1969 t/m 1982) het meest voor Nederland uitgekomen. Hij was tevens 45 keer aanvoerder van het Nederlands elftal.

Europees voetballer van het jaar Johan Cruijff (geb. 25 april 1947) is de enige Nederlandse voetballer die 3 keer tot Europees voetballer van het jaar werd uitgeroepen, nl. in 1971, 1973 en 1974.

Johan Cruijff

Oudste speler Jan Jongbloed (geb. 25 augustus 1940) is de oudste speler die ooit in de eredivisie heeft gespeeld.

Grootste puntenverschil Nederlands elftal Op 4 juli 1912 versloeg Nederland in Stockholm Finland met 9-0, een prestatie die op 1 november 1972 in Rotterdam tegen Noorwegen werd geëvenaard. De grootste nederlaag leed het Nederlands elftal op 21 december 1907 toen het in Darlington met 12-2 door Engeland werd verslagen.

Snelste doelpunt Bij de aanvang van de op 23 januari 1983 gespeelde wedstrijd tussen de voetbalclubs VCO en Menos op het terrein van VCO in de gemeente Zeeland (N.-Br.) scoorde Jan Loeffen (geb. 9 september 1954) binnen 3 sec na de aftrap voor Menos. Ondanks het snelle doelpunt verloor Menos de wedstrijd.

Duurrecord Van 31 mei-3 juni 1985 hebben 2 teams het wereldduurrecord veldvoetbal gebracht op 72 uur. Het 5e team van D.S.E. speelde een thuiswedstrijd in Etten-Leur tegen Hare Majesteit van Kinsbergen, een team van de Kon. Marine uit Zevenbergen. Een team bestond uit 11 spelers. Wisselspelers waren niet toegestaan. Ondanks de slechte weersomstandigheden hebben alle spelers het einde gehaald. De eindstand was: 551 voor de marine, tegen 538 voor D.S.E. De opbrengst kwam ten goede aan Huize 't Gruytveld, een tehuis voor gehandicapte kinderen.

* Windsurfen

Oorsprong Het Engelse Hooggerechtshof bepaalde op 7 april 1982 dat Peter Chilvers (toen 12 jaar) in 1958 in Engeland een proto-type van een surfplank had ontworpen. In 1968 verrichtten Henry Hoyle Schweitzer en Jim Drake het pionierswerk voor de sport, veelal windsurfen genoemd, in Californië, VS. In 1973 werden voor het eerst wereldkampioenschappen gehouden en in 1984 werd deze sport voor het eerst in het olympisch programma opgenomen.

Duurrecord Jan Remie en Wim Robbertsen vestigden van 31 mei-2 juni 1984 een duurrecord windsurfen van 65 uur.

Het duurrecord windsurfen door Jan Remie en Wim Robbertsen met 65 uur.

Noordzee-oversteek Stephan van den Berg en John van der Starre zijn op 26 september 1982 op de surfplank vanuit Lowestoft (Engeland) naar Scheveningen in 8 uur en 8 min de Noordzee overgestoken. Zij vertrokken bij windkracht 3 tot 4, maar onderweg nam de wind toe tot kracht 6 met uitschieters naar 7 beaufort. De gehele afstand, 197,79 km, werd met een gemiddelde snelheid van 22,6 km/u afgelegd, waarbij inbegrepen 4 korte stops om te rusten en zeilen te verwisselen. De overtocht werd financieel mogelijk gemaakt door het Amsterdams Diamant Center.

* Zaalhandbal

Duurrecord zaalhandbal Op eigen terrein in Akersloot heeft een team van Meervogels '60 van 15-16 mei 1985 het duurrecord gebracht op 40 uur. Het marathon-team bestond uit Cees Bakker, Hans Buur, Rick Buur, Rob Buur, Frans van Diepen, Jeroen Duin, Hans Frinking, Conrad Kerssens, Adrie Krom, Henk Krom, Harry Lute en Erwin Tiebie. Er zijn 37 wedstrijden gespeeld tegen 25 teams. Slechts 5 wedstrijden werden verloren. Eindstand: 720 doelpunten vóór en 424 tegen.

* Zeilen

Oorsprong In Engeland begon het wedstrijdzeilen met een duel om 100 pond tussen Karel II en zijn broer James, hertog van York, dat plaatsvond op de Thames over een afstand van 37 km (van Greenwich tot Gravesend) op 1 september 1661. Het Engelse woord yacht komt van het Nederlandse jacht.

Rond de wereld In 1982 werd door de Nederlander Conny van Rietschoten met het zeiljacht *De Flyer* de vaart om de wereld volbracht in de recordtijd van 120 dagen, 6 uur en 35 min.

Record solozeilen Solozeiler Pleun van der Lugt (geb. 10 oktober 1951) uit Schoonhoven zeilde in zijn 11 m lange zeiljacht, de *De Zeeuwse Stromen*, in 285 dagen, 23 uur en 57 min rond de wereld. Hij bracht hiermee het wereldrecord non-stop solozeilen op zijn naam. Van der Lugt begon zijn solotocht rond de wereld op 11 augustus 1981 in Zierikzee en keerde terug op 24 mei 1982; onderweg deed hij geen enkele haven aan.

* Skûtsjesilen

Oorsprong Tot na de Tweede Wereldoorlog werden de waterwegen in Friesland, maar ook daarbuiten, bevaren door kleine stalen vrachtschepen. Deze op zeil varende tjalken (Fries: skûtsjes) vervoerden o.a. klei van de Friese terpen naar schrale zandgronden, turf uit de venen, maar ook mest naar de bollenvelden in West-Nederland. De schepen, met een laadvermogen van 25 tot 70 ton, dienden tevens als woning voor de schipper met zijn vaak kinderrijk gezin. In de zomermaanden organiseerden plaatselijke caféhouders of notabelen wedstrijden voor de skûtsjes; daartoe loofden ze geldbedragen uit waarvoor gewoonlijk 2 weken hard gewerkt moest worden. Het kon dan gebeuren dat een schipper 's morgens zijn vracht loste, vrouw en kinderen met meubilair op de wal zette, aan de wedstrijd meedeed en laat in de middag alweer op weg was naar de volgende laadplaats. Na de Tweede Wereldoorlog verdwenen met de toeneming van het wegvervoer de skûtsjes. Om de traditie in stand te houden werd op 22 juli 1945 de Sintrale Kommisje Skûtsjesilen

opgericht. Thans strijden jaarlijks gedurende 2 weken op verscheidene Friese meren 14 skûtsjes om het kampioenschap.

Meervoudige kampioenen Ulbe Zwaga uit Grouw is in de periode 1946-1972 11 maal kampioen geworden, gevolgd door Tjitte Lammertsz Brouwer uit Heerenveen die van 1968-1981 6 maal de kampioenswimpel mocht hijsen.

Kampioensskûtsjes Het Heerenveense skûtsje de *Gerben van Manen* heeft 9 maal de kampioenswimpel mogen voeren, gevolgd door *It Doarp Grou* die 7 maal de titel heeft veroverd.

Vroegst bekende winnaar De eerste geregistreerde winnaar was een zekere J. W. Brouwer uit Sloten. Hij won de wedstrijd van 16 augustus 1837 die was uitgeschreven voor 'veerschepen en snikken, van 8 ellen 207 streep en daarboven'.

DE MEEST BEKEKEN SERIE

OPEL KADETT 3-DEURS: VANAF f 19.530,-

OPEL KADETT 4-DEURS: VANAF f 21.600,-

OPEL KADETT CARAVAN: VANAF f 22.533,-

OPEL KADETT COMBO: VANAF f 19.533,-

OPEL KADETT GS: VANAF f 33.729,-

Hoe veelzijdig kan een uitblinker zijn? Als het aan Opel ligt, niet veelzijdig genoeg. Kijk maar 'ns naar de Opel Kadett. Te beginnen natuurlijk met de Opel Kadett 3- en 5-deurs. Auto van het Jaar 1985.

Zo'n sukses schreeuwt om een vervolg. Dus trok Opel de oogstrelende lijn van de Opel Kadett verder door. Tot de 4-deurs Opel Kadett met koffer. En wat voor een kofferbak: 550 liter, ruim genoeg voor zeven forse koffers. En dank zij de neerklapbare achterbank, neemt u ook de meest onhandelbare vrachties moeiteloos mee.

Nu we het toch over ruimte hebben, de Opel Kadett Caravan gaat daarin nog verder. Een standaardruimte van 565 liter die, als u de achterbank neerklapt, is uit te breiden tot maar liefst 1800 liter. De ideale auto voor wie vaak met veel bagage onderweg is, of voor zijn werk flink de ruimte nodig heeft.

Zakelijk kunt u trouwens ook uitstekend uit de voeten met de Opel Kadett Bestel. In principe dezelfde auto als de Caravan, alleen zonder achterbank, maar met een lange vlakke laadvloer.

En dan is er nog de Opel Kadett Combo. De jongste telg van de Opel-bestelwagenfamilie. Ruimte op zijn alleruimst. Een laadruimte van 2450 liter. En vijf openslaande achterdeuren.

Zo maakt u pas echt voorgoed een eind aan al uw ruimteproblemen. Zeker als u weet dat de Combo ook nog leverbaar is met een extra verhoogd dak.

Bezorgt Opel u maar al te graag volop plezier in uw werk, ook de liefhebbers van puur sportief autogetoet komen bij de Opel Kadett uitstekend aan hun trekken.

Een raspaardje is la Opel Kadett GS: doet het bloed van menig pittig autorijder immers flink wat sneller stromen. Maar wat wilt u ook van een zo fraai ogende auto, die in luttele seconden vanuit stilstand moeiteloos optrekt tot 100 kilometer per uur. En waarvan het luxeinterieur een toonbeeld is van functionele exclusiviteit.

Zo enorm veelzijdig kan een uitblinker als de Opel Kadett dus zijn. En dan hebben we het nog niet eens gehad over de vele verschillende, o zo complete uitvoeringen, waarin u elke Opel Kadett kunt krijgen.

En over de verscheidenheid van motoren waaruit u voor elk type Opel Kadett kunt kiezen. Stuk voor stuk motoren die hun tijd ver vooruit zijn. Die opvallen door hun zuinigheid, hun technische vernuft en hun service-vriendelijkheid.

We mogen dus zonder meer beweren dat de best gekochte auto sinds jaren uitgegroeid is tot de succesvolste, meest bekeken serie van dit moment. Een serie waarbinnen voor elke smaak, voor elke rijstijl een passende auto te vinden is.

Het allesovertuigende bewijs daarvan levert u zelf. Door even bij de Opel-dealer langs te gaan en een proefrit te maken in de Opel Kadett van uw keuze.

De nieuwste 508, 1000cc
gasolie- en benzine-
motoren met 1000 cc
Motor- en 1000 cc
Motor- en 1000 cc
Motor- en 1000 cc

OPEL
BEREKEND OP DE TOEKOMST.

